Trường phan đ. Phùng
Lớp Năm/2
Tên: Hồng Thiện

BỘ GIÁO DỤC

Hát Nhạc

5

thuongmaitruongxua.vn

NGUYỄN THỊ NHUNG
HÀN NGỌC BÍCH
MINH CHÂU

GD
1997

thuongmaitr

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

NGUYỄN THỊ NHUNG
HÀN NGỌC BÍCH - MINH CHÂU

Hát Nhạc 5

(In lần thứ 4)

TỦ SÁCH GIA ĐÌNH
MAN THIÊN

ruongxua.vn

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC

Chịu trách nhiệm xuất bản :
Giám đốc PHẠM VĂN AN
Tổng biên tập NGUYỄN NHƯ Ý

Chủ biên :
NGUYỄN THỊ NHUNG

Biên soạn :
HÀN NGỌC BÍCH – MINH CHÂU

Biên tập :
TRẦN CƯỜNG

Biên tập mĩ thuật :
MINH HIỀN

Biên tập kĩ thuật :
ĐOÀN HỒNG

Trình bày và minh họa :
TRIỆU KHẮC LỄ

371 - 013 (075) / GD - 97   706/87 - 96   Mã số : 1H511t7

thuongmaitr

BÀI 1

Ôn 2 bài hát đã học ở lớp 4
Ôn tập đọc nhạc

Nhìn vào tranh vẽ dưới đây các em hãy liên hệ với hai bài hát nào đã học ở lớp 4 ?

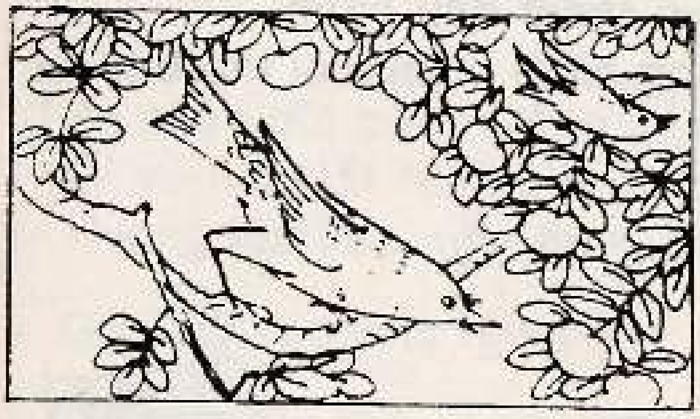

Thể hiện hình tiết tấu sau đây và trả lời xem đó là câu đầu tiên của bài hát nào mà em đã học ?

truongxua.vn

Ôn lại 2 bài hát :

1. *Chim sáo* dân ca Khơ – me Nam Bộ
2. *Đừng đi đằng kia có mưa* nhạc Tiệp Khắc (cũ).

THẬT LÀ HAY

Trích nhạc : HOÀNG LÂN

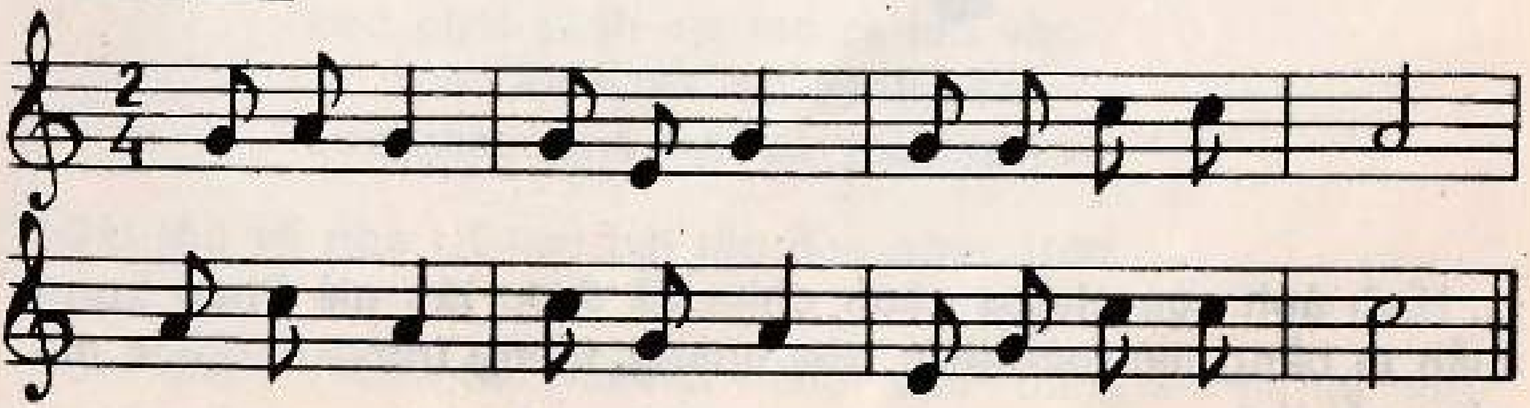

Bài tập về nhà : Chép bài đọc nhạc trên.

BÀI 2

Học bài hát : CÁNH CHIM TUỔI THƠ

Lời 1 :

Hai cánh tay khéo khéo, cùng đôi bàn chân xinh.
Em múa sao mềm mại như bồ câu liệng trời cao trong xanh.
Hương lúa đưa ngọt lành, táo chín thơm đầu cành.
Nắng soi gương nước lấp lánh, nâng cánh chim tuổi thơ bay xa.

thuongmaitr

Hình ảnh của những cánh chim đã được tác giả Phan Long diễn tả bằng một nét nhạc nhẹ nhàng, tượng trưng cho ước mơ của tuổi thơ.

BÀI 3

Học bài hát : CÁNH CHIM TUỔI THƠ

(tiếp theo)

Tập đọc nhạc

Lời 2 :

Ai chắp đôi cánh trắng, như màu nắng đẹp cho chim.
Ai vẽ đôi mắt hiền như giọt sương đọng cành cao lung linh.
Hương lúa đưa ngọt lành, táo chín thơm đầu cành.

Gió lao xao như tiếng hát, nâng cánh chim tuổi thơ bay xa.

truongxua.vn

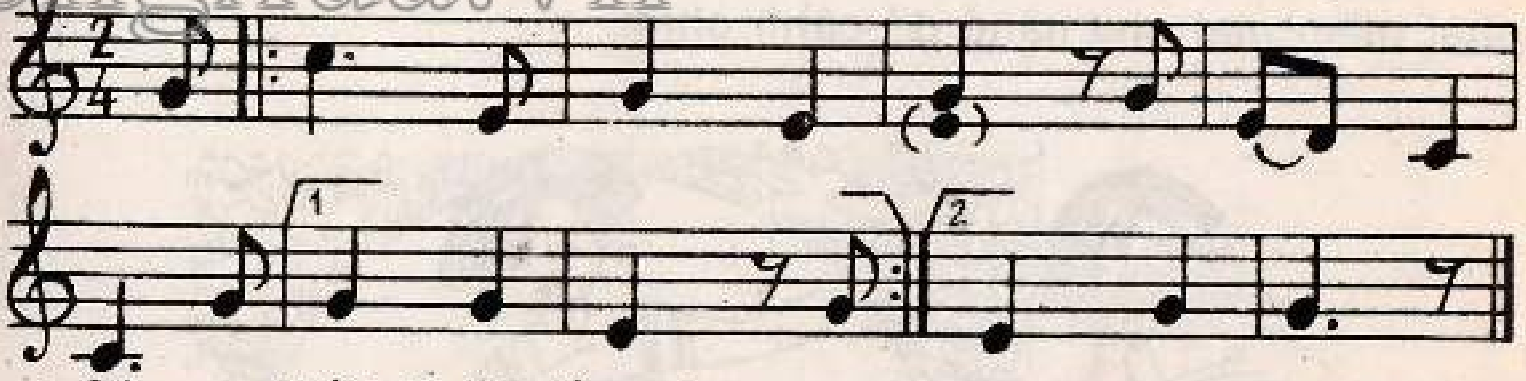

Các em thử hát lời đồng dao sau đây theo giai điệu của bài tập đọc nhạc trên :

Con kiến mà leo cành đa.
Leo phải cành cụt leo ra leo vào.
Con kiến mà leo cành đào.[1]
Leo phải cành cụt leo vào leo ra.

Bài tập về nhà : Chép bài tập đọc nhạc trên.

Ghi chú : [1] Lần thứ hai hát tiếng "đào" bằng âm *mi* để hợp với dấu giọng.

BÀI 4

Học hát bài : CÁNH CHIM TUỔI THƠ

(tiếp theo và hết)

Giới thiệu về cường độ

Học tiếp bài *Cánh chim tuổi thơ* và tập thể hiện vài động tác phụ họa như sau :

– Câu hát "*Hai cánh tay khéo khéo, cùng đôi bàn chân xinh*": Hai bàn tay giơ ngang mặt, lòng bàn tay hướng về phía sau ; chân nhún theo nhịp 2, nhún vào phách mạnh.

– Câu hát "*Em múa sao mềm mại như bồ câu liệng trời cao trong xanh*": Hai cánh tay giơ ngang, bàn tay úp xuống, chuyển động mềm mại như cánh chim bay.

– Câu hát cuối "*Nâng cánh chim tuổi thơ bay xa*": Giơ một tay phải mềm mại như nâng đỡ cánh chim.

thuongmaitr

Đến khi hát lời 2, các em cũng vận dụng những động tác phụ họa tương tự như hướng dẫn trên đây.

CƯỜNG ĐỘ

Khi trình bày một bài hát không phải lúc nào các em cũng hát như nhau. Phải tùy theo tính chất, nội dung tình cảm của bài để khi thì hát to, khi thì hát nhỏ.

Người ta quen dùng các kí hiệu bằng tiếng Ý (I - ta - li - a) để chỉ cường độ.

MỘT VÀI KÍ HIỆU HAY DÙNG

Tiếng Ý (I-ta-li-a)	Phiên âm	Viết tắt	Tiếng Việt
Forte	Phoóc-tê	f	mạnh
Mezzo-forte	Mét-do-phoóc-tê	mf	hơi mạnh
piano	Pi-a-nô	p	nhẹ
Mezzo-piano	Mét-dô pi-a-nô	mp	hơi nhẹ

ruongxua.vn

BÀI 5

Học hát bài : A LÊ
Giới thiệu sơ lược về cây đàn Ghi-ta

Bài A lê là một trong những bài dân ca quen thuộc của nhân dân Cam-pu-chia, A lê là tên của một chàng trai làm nghề săn bắn. Bài hát vui tươi, dí dỏm thể hiện qua những âm điệu giản dị mộc mạc.

A LÊ

Dân ca : CAM-PU-CHIA

Lời 1 : A Lê về săn le le, sao bắn cây lúa gập đôi.
A Lê về săn le le, sao bắn cây lúa gập đôi.
Để mai chú cò đi kiếm mãi chốn trú chân xa tận chân trời .
Để mai chú cò đi kiếm mãi chốn trú chân xa tận chân trời.

thuongmaitr

GIỚI THIỆU SƠ LƯỢC VỀ CÂY ĐÀN GHI-TA

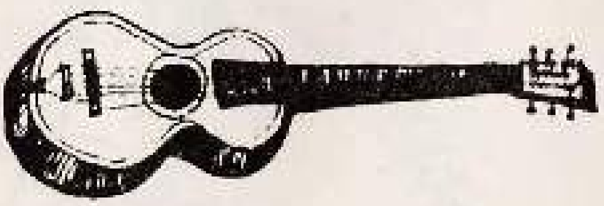

Đàn ghi-ta là một nhạc cụ du nhập từ Tây Ban Nha và được sử dụng phổ biến ở nước ta.

Tiếng đàn ghi-ta êm ái, nhẹ nhàng,ấm áp nhưng cũng có thể biểu hiện được những cảm xúc sôi động mạnh mẽ. Khả năng diễn tả của đàn ghi-ta rất phong phú có thể độc tấu những tác phẩm âm nhạc, hoặc dùng để đệm cho hát. Đàn ghi-ta cũng được sử dụng ở những hình thức song tấu, hoặc hòa tấu nhiều đàn v.v...

Đàn ghi-ta gỗ (còn gọi là ghi ta thùng) có sáu dây thứ tự như sau:

Mi Là Rê Son Xi Mí

Ngày nay đàn ghi-ta được cải tiến nhiều. Trong các dàn nhạc RocK, ZaZ, PoP, đàn ghi-ta điện tử là nhạc cụ không thể thiếu.

BÀI 6

Học bài hát : A LÊ *(tiếp theo)*

Tập đọc nhạc : Vị trí nốt Pha trên khuông

Lời 2 :

Vừa qua người chăn voi tới, bụi tre tìm trứng cò rơi.
Vừa qua người chăn voi tới, bụi tre tìm trứng cò rơi.
Anh lấy đem tặng cô bé mấy cái trứng chim tươi màu yêu đời.
Anh lấy đem tặng cô bé mấy cái trứng chim tươi màu yêu đời.

VỊ TRÍ NỐT PHA TRÊN KHUÔNG NHẠC.

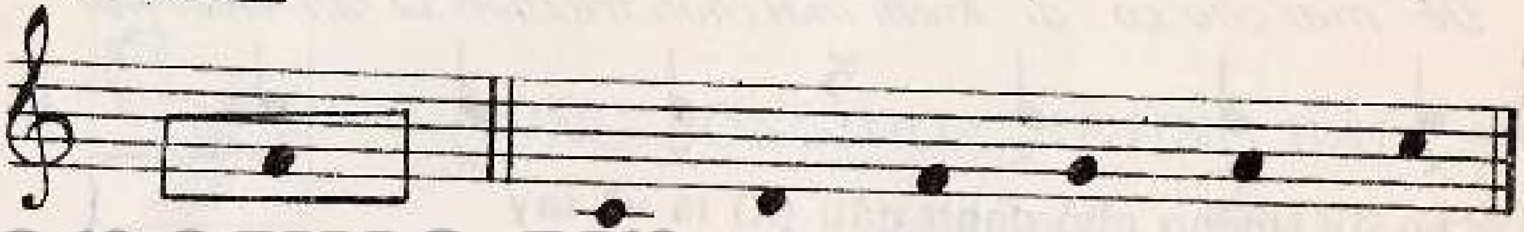

Nốt Pha nằm ở khe thứ nhất trên khuông.

ruongxua.vn

NHỮNG EM BÉ NGOAN

(trích)

Nhạc : PHAN HUỲNH ĐIỂU

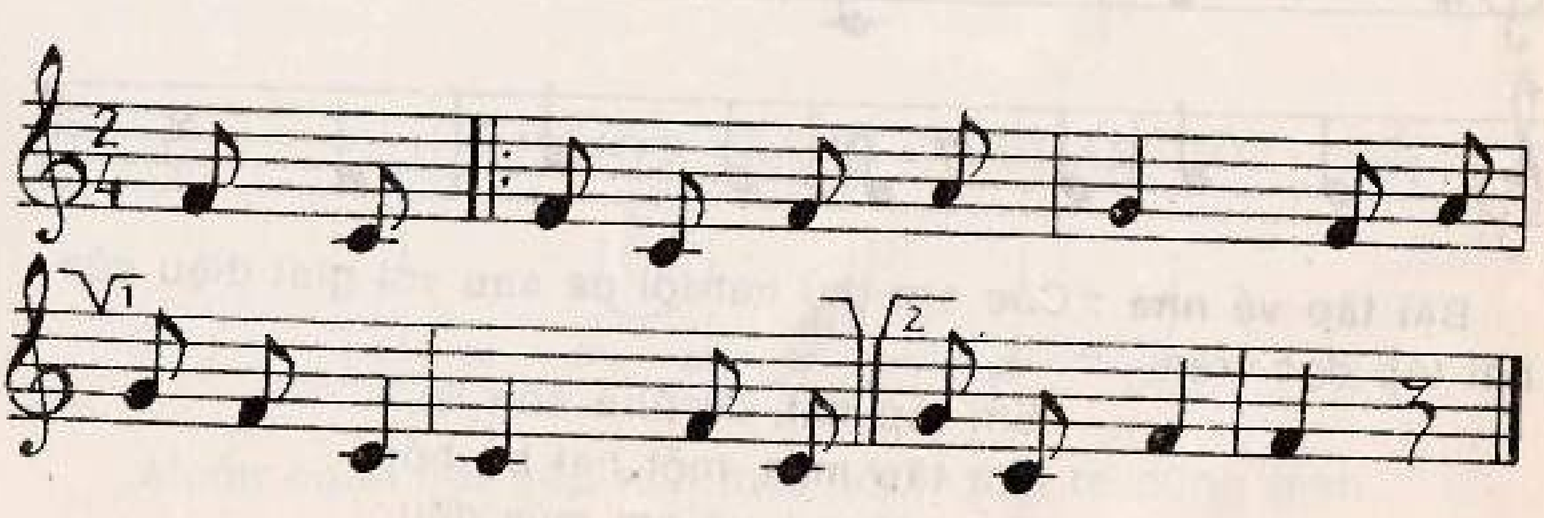

Bài tập về nhà : Tập chép bài *Những em bé ngoan.*

BÀI 7

Học hát bài : A LÊ *(tiếp theo và hết)*

Tập đọc nhạc có nốt pha

Các em hát bài "A Lê" vừa hát, vừa vỗ tay đệm theo hình mẫu tiết tấu số 1 đã học.

Câu hát 1 :

A Lê về săn le le, sao bắn cây lúa gập đôi

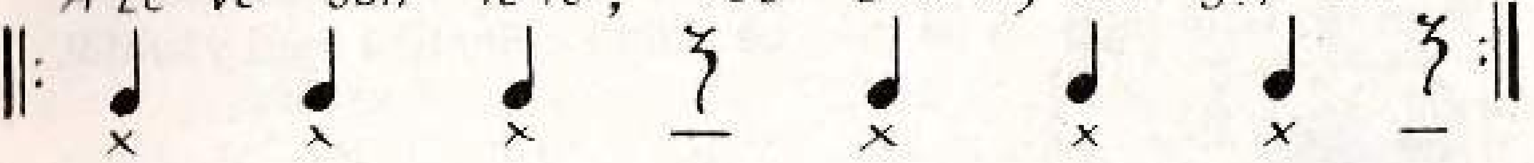

Câu hát 2 :

Để mai chú cò đi kiếm mãi chỗ trú chân xa tận chân trời

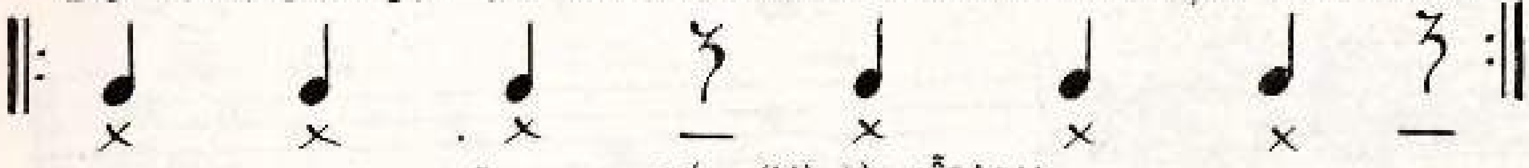

Chú ý : Những chỗ đánh dấu (X) là vỗ tay

Những chỗ đánh dấu (–) là xòe 2 bàn tay.

thuongmaitr

EM TẬP MÚA TẬP HÁT

Nhạc : ĐOÀN BỔNG

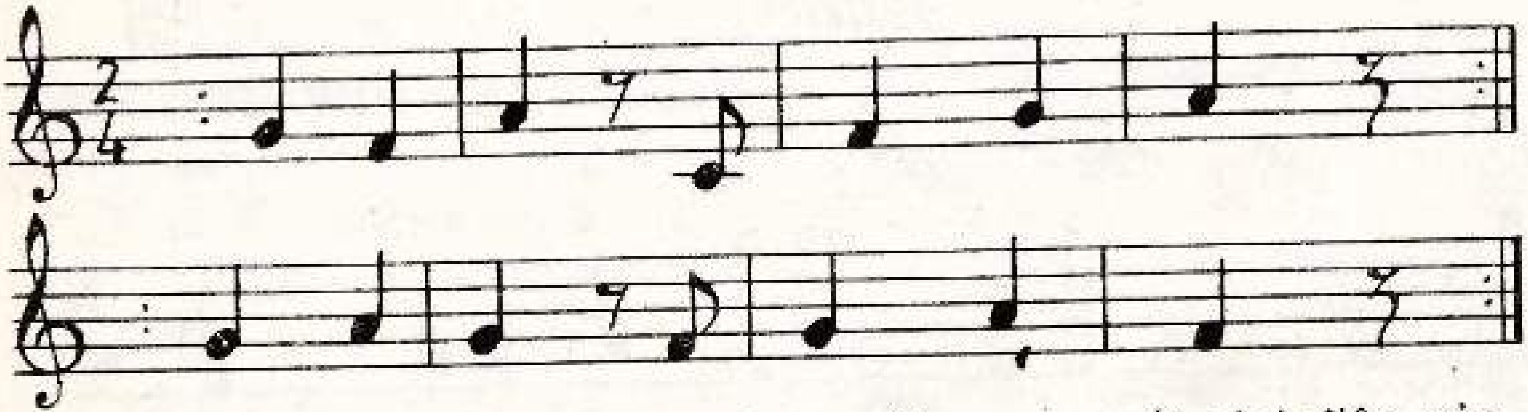

Bài tập về nhà : Các em thử hát lời ca sau với giai điệu của bài tập đọc trên

Em tập hát, đồ pha son la.
Em tập múa, một hai ba bốn.
Em hát vui, và em múa đều.
Son la son, pha son la pha.

BÀI 8

Học bài hát :

NHỮNG BÔNG HOA, NHỮNG BÀI CA

Hình nốt trắng có chấm dôi

Hàng năm, chúng ta nhớ đến một ngày hội tưng bừng của các thầy giáo, cô giáo. Đó là ngày 20 – 11, ngày Nhà giáo Việt Nam. Nhạc sĩ Hoàng Long đã thể hiện lòng kính yêu và tình cảm biết ơn đối với những người dạy dỗ chăm lo các em trong bài hát *Những bông hoa, những bài ca*. Giai điệu của bài vui tươi, phấn khởi, thể hiện nhịp chân bước rộn ràng của các học sinh trên đường đến thăm các thầy giáo, cô giáo trong ngày hội vui đầy ý nghĩa đó.

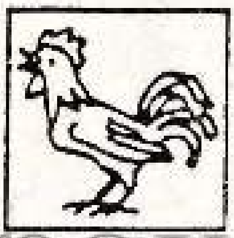

NHỮNG BÔNG HOA, NHỮNG BÀI CA

Nhạc và lời : HOÀNG LONG

truongxua.vn

Lời 1 :

Cùng nhau cầm tay đi đến thăm các thầy các cô.
Lời hát rộn rã bao bé em bước trên đường phố.
Ngàn hoa nở tươi khoe sắc hương dưới ánh mặt trời.
Náo nức tiếng cười, say sưa yêu đời.
Những đóa hoa tươi màu đẹp nhất.
Chúng em xin tặng các thầy các cô.

HÌNH NỐT TRẮNG CÓ CHẤM DÔI : 𝅗𝅥.

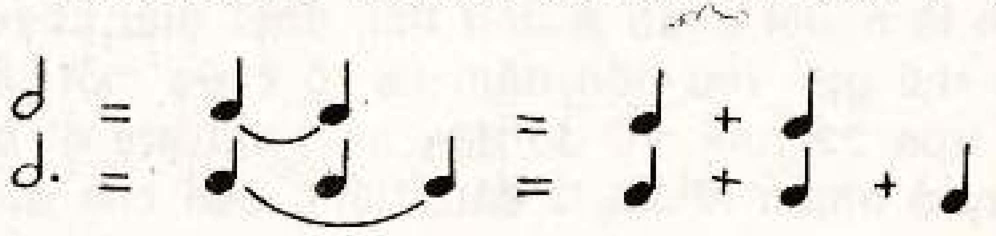

Muốn ngân dài gấp rưỡi một nốt, người ta dùng hình 𝅗𝅥.

Trong nhịp $\frac{3}{4}$ ta thường gặp : 𝅗𝅥.

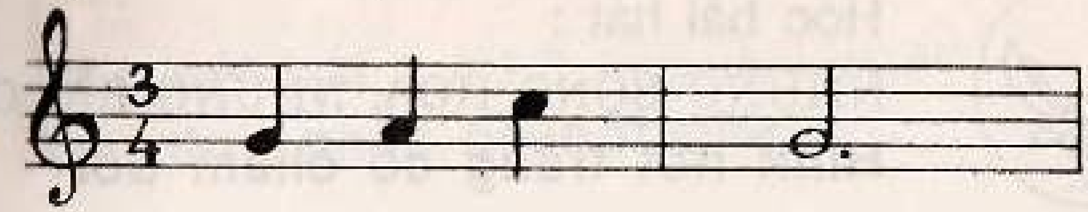

Bài đọc thêm :

NGHỆ SĨ NHÂN DÂN ĐẶNG THÁI SƠN

Đặng Thái Sơn sinh ra và lớn lên trong một gia đình có truyền thống âm nhạc. Bố của anh là nhạc sĩ Đặng Đình Hưng. Mẹ của anh là Thái Thị Liên, nghệ sĩ ưu tú, nhà giáo nhân dân, nguyên chủ nhiệm khoa đàn Pi-a-nô Nhạc viện Hà Nội. Bà đã dạy anh học đàn từ lúc 4 – 5 tuổi. Sơn cũng là học sinh của trường Âm nhạc Việt Nam (nay là Nhạc viện Hà Nội). Trong thời kì kháng chiến chống Mĩ cứu nước trường phải sơ tán về nông thôn. Biết bao nhiêu khó khăn, thiếu thốn, vất vả trong thời chiến tranh nhưng Đặng Thái Sơn đã vượt qua tất cả. Sau đó, Đặng Thái Sơn được đào tạo tiếp ở Nhạc viện Trai-cốp-xki, Mát-xcơ-va. Ở đây anh được chọn đi dự cuộc thi biểu diễn âm nhạc quốc tế mang tên nhạc sĩ Sô-panh tổ chức ở Ba Lan năm 1980. Anh là người châu Á đầu tiên đoạt giải nhất ở cuộc thi âm nhạc thế giới (cứ bốn năm lại tổ chức một lần). Năm đó anh vừa tròn 22 tuổi. Từ đó đến nay, anh đã đi biểu diễn và giảng dạy ở nhiều nước. Ở đâu, tiếng đàn của anh cũng làm rung động hàng triệu trái tim những người yêu âm nhạc trên thế giới. Nhà nước ta đã tặng anh huân chương Lao động hạng nhất và danh hiệu cao quý: Nghệ sĩ Nhân dân.

thuongmaitr

BÀI 9

Học bài hát :

NHỮNG BÔNG HOA, NHỮNG BÀI CA *(tiếp theo)*

Tập đọc nhạc : Ôn tập về nhịp $\frac{3}{4}$

NHỮNG BÔNG HOA, NHỮNG BÀI CA

Lời 2 :

Thầy cô dạy em mong chúng em sẽ cùng lớn khôn.
Học tốt học mãi ghi nhớ trong những trang vở mới.
Mùa thu đẹp tươi bao ước mơ sáng gương mặt người.
Nhớ mãi công thầy, nhớ mãi ơn này.
Những khúc ca bao lời đẹp nhất.
Chúng em xin tặng các thầy các cô.

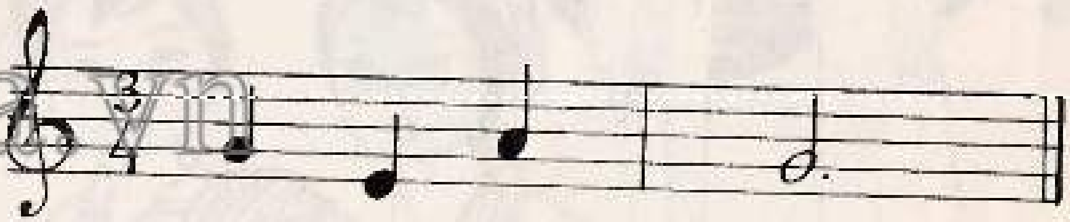

truongxua.vn

Tên gọi của nhịp trên là gì ?

Mỗi nhịp có mấy phách, độ ngân của mỗi phách tương đương với hình nốt nào ?

Phách nào là phách mạnh, phách nào là phách nhẹ ?

2. **Tập đọc nhạc :**

Trích : *Nhạc rừng* – Hoàng Việt

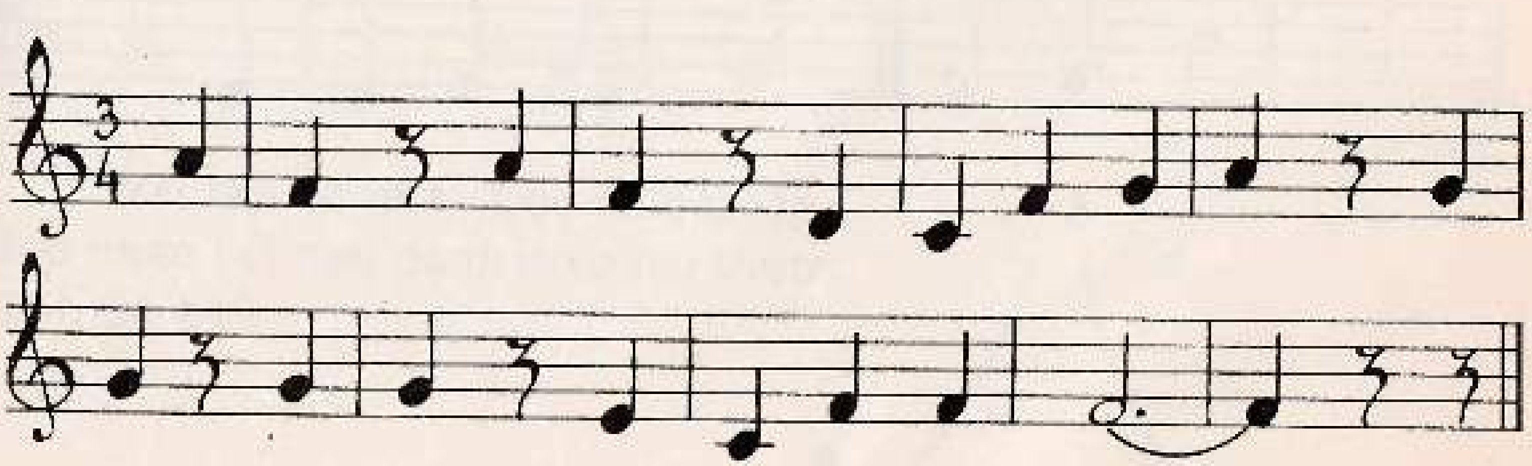

3. **Bài tập về nhà** : Nhớ lại lời ca sau đây trong bài hát đã học (lớp 4), điền vào câu nhạc trên và hát :

Cúc cu ! Cúc cu ! Chim rừng ca trong nắng.
Im nghe ! Im nghe ! Ve rừng kêu liên miên.

thuongmaitr

BÀI 10

Học bài hát : NHỮNG BÔNG HOA, NHỮNG BÀI CA *(tiếp theo và hết)*

Tập đọc nhạc : Bài tập nhịp $\frac{3}{4}$

Bài *Những bông hoa, những bài ca* là bài hát tươi vui và nhịp nhàng, có thể dùng làm *hành khúc* (khúc hát khi đi đều).

Các em tập hát kết hợp với đi đều, phách mạnh rơi vào bước chân trái.

Cùng nhau cầm tay đi đến
x x
thăm các thầy các cô.
x x
Lời hát rộn rã bao trẻ em
x x x
bước trên đường phố.
x

truongxua.vn

1. Đọc câu nhạc sau đây, có dùng *dấu quay lại* và *khung thay đổi* :

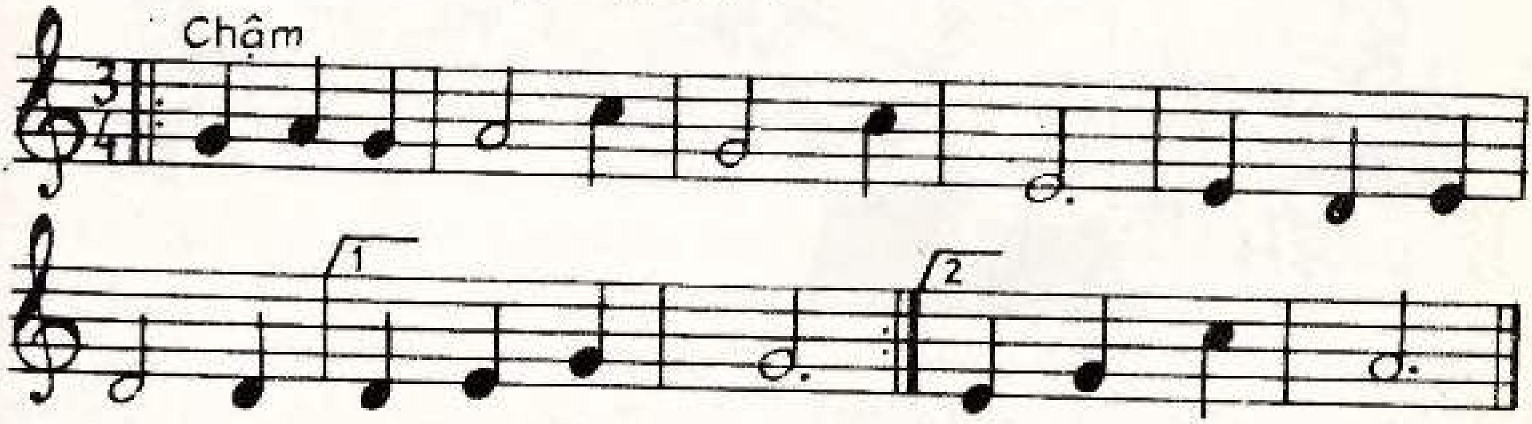

2. Bài tập về nhà : Đọc lại bài tập đọc nhạc kết hợp đánh nhịp tay theo hình đã biết :

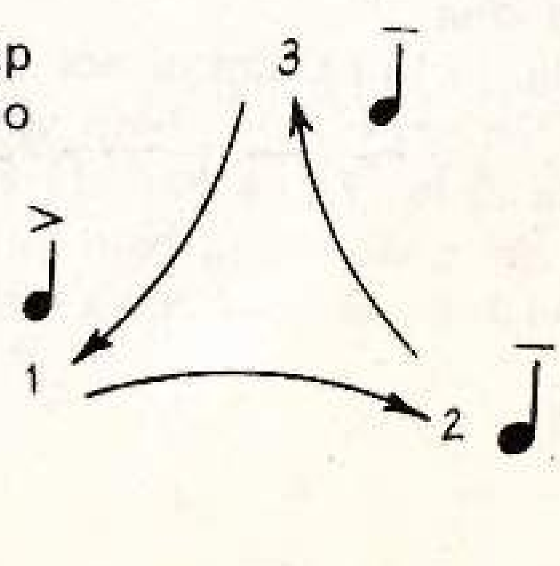

BÀI 11

Học bài hát : REO VANG BÌNH MINH

REO VANG BÌNH MINH

Nhạc và lời : LƯU HỮU PHƯỚC

Lời 1 :

Reo vang reo ca vang ca, cất tiếng hát vang đồng xanh.
Vang lừng la bao la, tươi xanh tươi ánh sáng tưng bừng hoa lá.
Cây rung cây hoa đua hoa, khắp nơi bình minh rắc gieo hương nồng.
La bao la tươi xanh tươi bình minh sáng ngập hồn ta.

Điệp khúc :

Líu líu lo lo ! Chim ơi hót say sưa.
Hót lên chào mừng bình minh đang lên phơi phới.
La la la la ! Ta ca hát say sưa.
Hát lên chào mừng bình minh sáng muôn nơi.
(Điệp khúc là đoạn hát 2 lần rồi mới nối tiếp sang lời 2)

thuongmaitr

Bài đọc thêm

NHẠC SĨ LƯU HỮU PHƯỚC
(1921 – 1989)

Nhạc sĩ Lưu Hữu Phước là người có nhiều cống hiến cho nền nghệ thuật âm nhạc của nước ta. Ông là tác giả của nhiều bài hát cách mạng có giá trị như *Lên đàng, Tiếng gọi thanh niên, Ca ngợi Hồ Chủ tịch*...

Bài hát *Giải phóng miền Nam* – tác phẩm của ông – đã trở thành bài hát chính thức của Mặt trận Giải phóng miền Nam Việt Nam trong thời kì chống Mĩ cứu nước.

Ông nguyên là Bộ trưởng Bộ Văn hóa của Chính phủ lâm thời Cộng hòa Miền Nam Việt Nam trong thời kì chiến tranh chống đế quốc Mĩ.

Sau này ông được phong là Giáo sư – Viện sĩ và được cử làm Viện trưởng đầu tiên của Viện nghiên cứu Âm nhạc Việt Nam.

truongxua.vn

BÀI 12

Học bài hát : REO VANG BÌNH MINH *(tiếp theo)*
Tập đọc nhạc : Bài tập tiết tấu

REO VANG BÌNH MINH

Lời 2 :
Chim ơi chim ca lên đi, tiếng hát khắp phương trời xa.
Chào mời hoa ơi hoa, gieo hương bay đất nước đón mừng hương mới.
Vui ao sen vui nương khoai, khắp nơi bình minh hát lên muôn lời.
Gió đón gió sáng chiếu sáng ngày mai sáng rực niềm vui.

Điệp khúc :

Đọc hình tiết tấu sau bằng tiếng trống

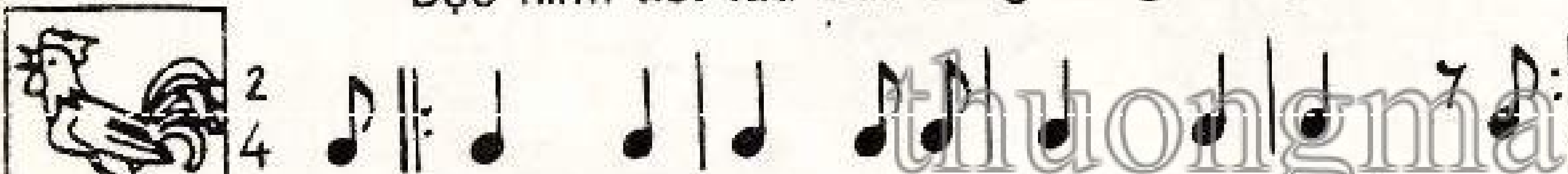

thuongmaitr

Rinh tùng tùng tùng rinh rinh tùng tùng tùng

Hãy nhớ lại : a) Tiếng trống quen thuộc trong điệu múa sư tử *(múa lân)*.
b) Bài hát nào có hình tiết tấu tương tự như hình tiết tấu trên đây *(Chiếc đèn ông sao)*.

BÀI 13

Học bài hát : REO VANG BÌNH MINH

(tiếp theo và hết)

Tập đọc nhạc : Bài tập chép nhạc

Em đã có dịp đón bình minh một ngày đẹp trời, không gian trong tréo và mát rượi. Em cũng tràn ngập niềm vui và tha thiết tin yêu ngày mới. Em sẽ bắt gặp lại cảm xúc bình minh náo nức đó trong bài hát này.

Hãy hát thật vui tươi, đoạn đầu hát với độ *mạnh vừa*, (mf) đoạn điệp khúc hát vang hơn (f)

Nếu hát tập thể, hãy chia một nhóm hát đoạn 1, đến đoạn điệp khúc thì tất cả cùng hát.

Bài tập chép nhạc :

Trích bài *Khát vọng mùa xuân* – Mô-da

ruongxua.vn

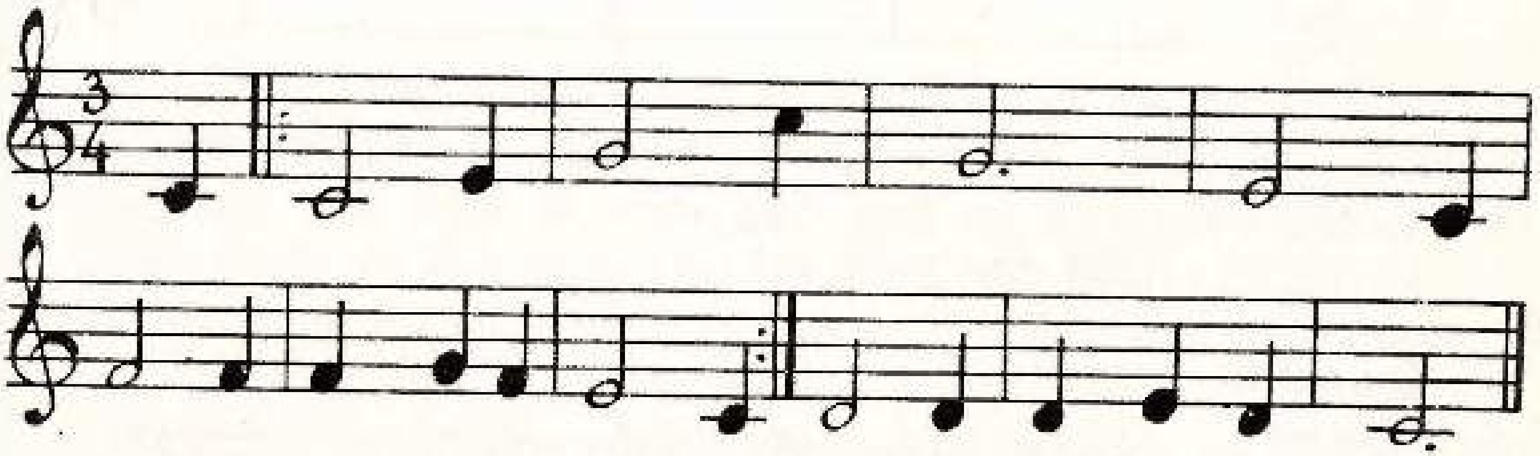

Bài tập về nhà : Em *thử* đọc câu nhạc trên đây, đó là câu trích từ một bài hát nổi tiếng của Mô-da, nhạc sĩ thiên tài người nước Áo.

BÀI 14

Ôn tập một vài kiến thức ghi chép nhạc

ÔN TẬP :

1. Nốt Pha đặt ở khe 1 trên khuông nhạc có khóa son

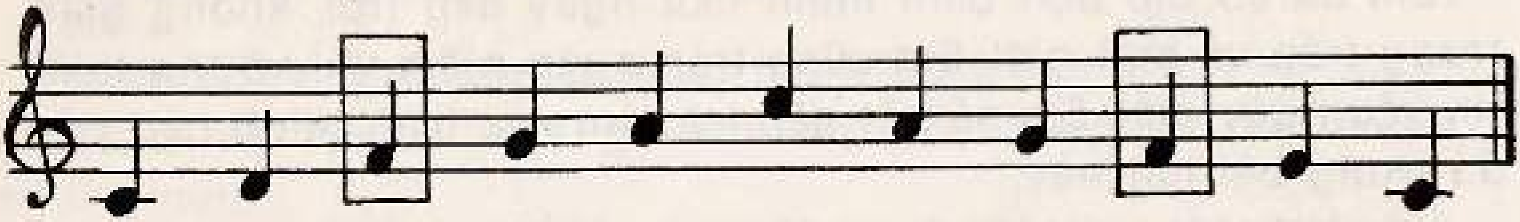

2. So sánh độ ngân giữa các hình nốt đã biết :

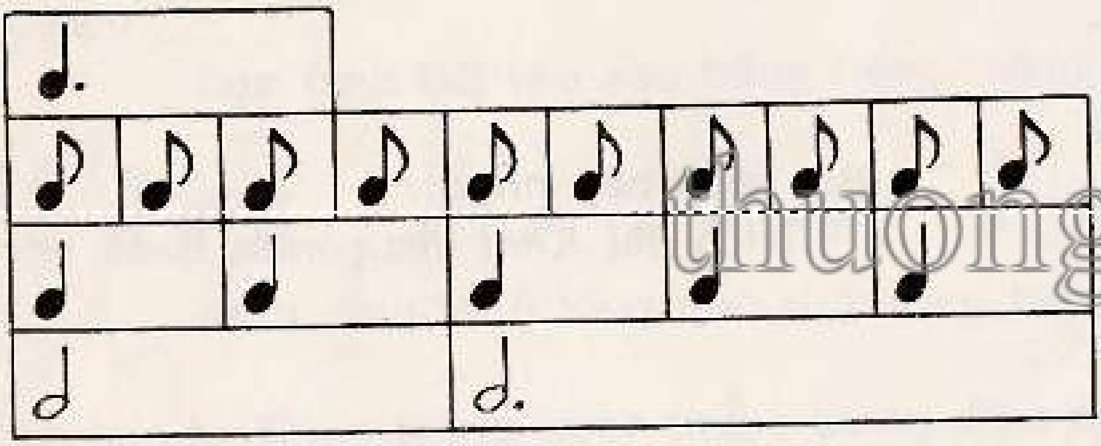

thuongmaitr

Bài đọc thêm :

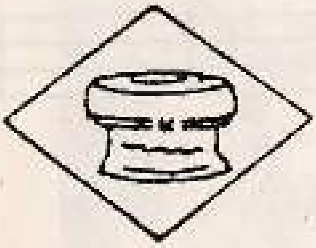

KỂ CHUYỆN HÁT RU

(*Theo bài viết của nhạc sĩ* TÔ NGỌC THANH)

... Ngay từ khi lọt lòng mẹ, bé sơ sinh đã được mẹ bế ẵm, cho bú và ru ngủ bằng điệu hát ru dịu ngọt. Cố nhiên, hát ru là để cho bé ngủ nên bao giờ bài hát cũng có một âm điệu mềm mại dịu dàng, trôi chầm chậm, nhịp nhàng theo nhịp đưa nôi, đưa

võng (Có lẽ vì thế hát ru ở Nam Bộ được coi là hát *Đưa em*). Chất giọng ấm áp mà mẹ thường vỗ về bé, bây giờ lại càng thân thương khi hát ru. Nghe hát ru, bé còn nhận được cả nỗi lòng của mẹ. Mẹ thương bé, chiều chuộng và lo lắng, che chở cho bé nhưng cũng... mong bé giúp mẹ ngủ đi và hứa cho bé quà :

Ru con con ngủ cho lâu
Để mẹ đi cấy đồng sâu chưa về.
Bắt được con trắm, con trê
Lôi cổ đem về cho cái ngủ ăn.

Trong bài hát ru, "*cái ngủ*" là bạn của bé đã đến và rủ bé đi vào giấc ngủ nồng nàn tình cảm của mẹ. Trong giấc ngủ, bé cùng bạn "cái ngủ" đi chơi, gặp "*con cò lặn lội bờ sông*", thấy "*con gà cục tác lá chanh, con lợn ủn ỉn mua hành cho tôi*" và "*con chó khóc đứng khóc ngồi*"... Tất cả những hiểu biết ấy dường như bước ra từ cõi huyền thoại của hát ru...

Thế đấy, hát ru đến với trẻ từ huyền thoại, đưa trẻ đến với bao bầu bạn. Hát ru dạy "*vỡ lòng âm nhạc dân tộc*" qua giọng hát thân thương của mẹ, bằng tình cảm thắm thiết đằm ấm, chỉ ở mẹ mới có. Mẹ chính là "*Người thầy đầu tiên*" của mỗi con người, mà bài hát ru lại là bài học đầu tiên.

truongxua.vn

BÀI 15

Ôn tập 4 bài hát đã học

Tập đọc nhạc : Ôn tập về nhịp $\frac{2}{4}$ và $\frac{3}{4}$

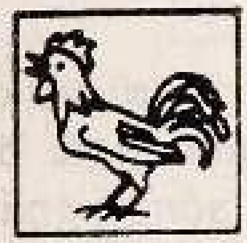

Có một bạn mải chơi nên chép các ô nhịp có nhiều sai sót. Em hãy chỉ giúp các ô nhịp chép thừa, chép thiếu.

1)

2)

BÀI 16

KIỂM TRA HỌC KÌ

Em tự chọn một trong 4 bài hát đã học trong học kì 1 để hát. Cần hát đúng giai điệu, thuộc và rõ lời. Nếu em hát truyền cảm và thêm một vài động tác phụ họa cho bài thì kết quả sẽ cao hơn.

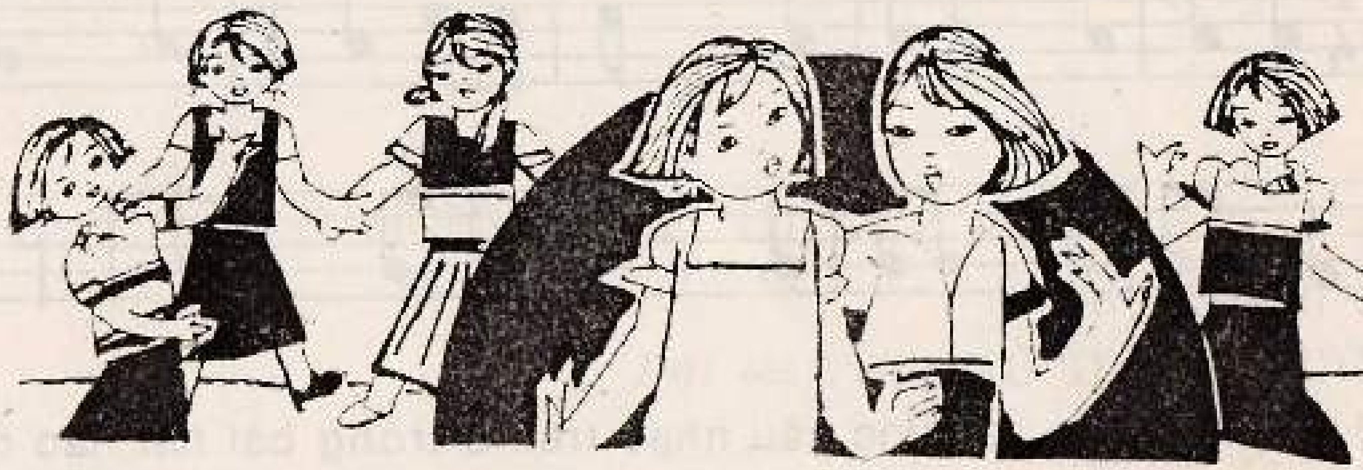

ruongxua.vn

Bài đọc thêm :

GIÁ MỘT BẢN NHẠC

Su-be (1797 – 1828) là một nhà soạn nhạc nổi tiếng người nước Áo. Ông là một thiên tài nhưng cuộc sống thường bị túng thiếu !

Một đêm, bụng đói, trong túi lại không có tiền, ông bước vào một quán ăn, đưa mắt nhìn xung quanh hi vọng gặp một người quen...

Ông nhìn thấy tờ báo đặt trên bàn có đăng một bài thơ. Ông cầm tờ báo, đọc bài thơ một lượt rồi đi ra đứng bên cửa sổ phổ nhạc cho bài thơ. Ông trao bản nhạc cho chủ quán và được chủ quán trả công bằng một đĩa khoai tây xào thịt bò !

Nửa thế kỉ sau khi Su-be mất, bản thảo của bản nhạc đó đã được một nhà buôn ở Ba Lan bán ra với giá 40.000 phrăng !

Đó là khúc nhạc nổi tiếng của Su-be mang tên *Bài hát ru.*

(Theo *Nụ cười nghệ sĩ* – Nhà xuất bản Văn hóa)

BÀI 17

KIỂM TRA HỌC KÌ

(tiếp theo)

1. Hãy chép lại câu nhạc sau đây : Em nhớ chép đúng, rõ ràng và đẹp.

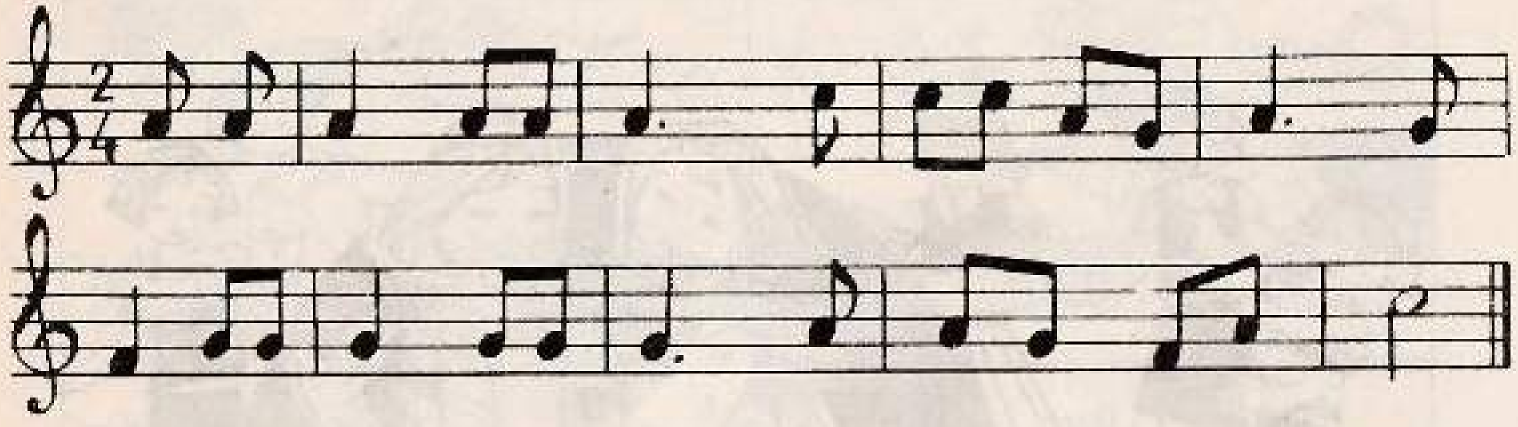

2. Em có nhận ra được câu nhạc trên ở trong bài hát nào đã học ?

thuongmaitr

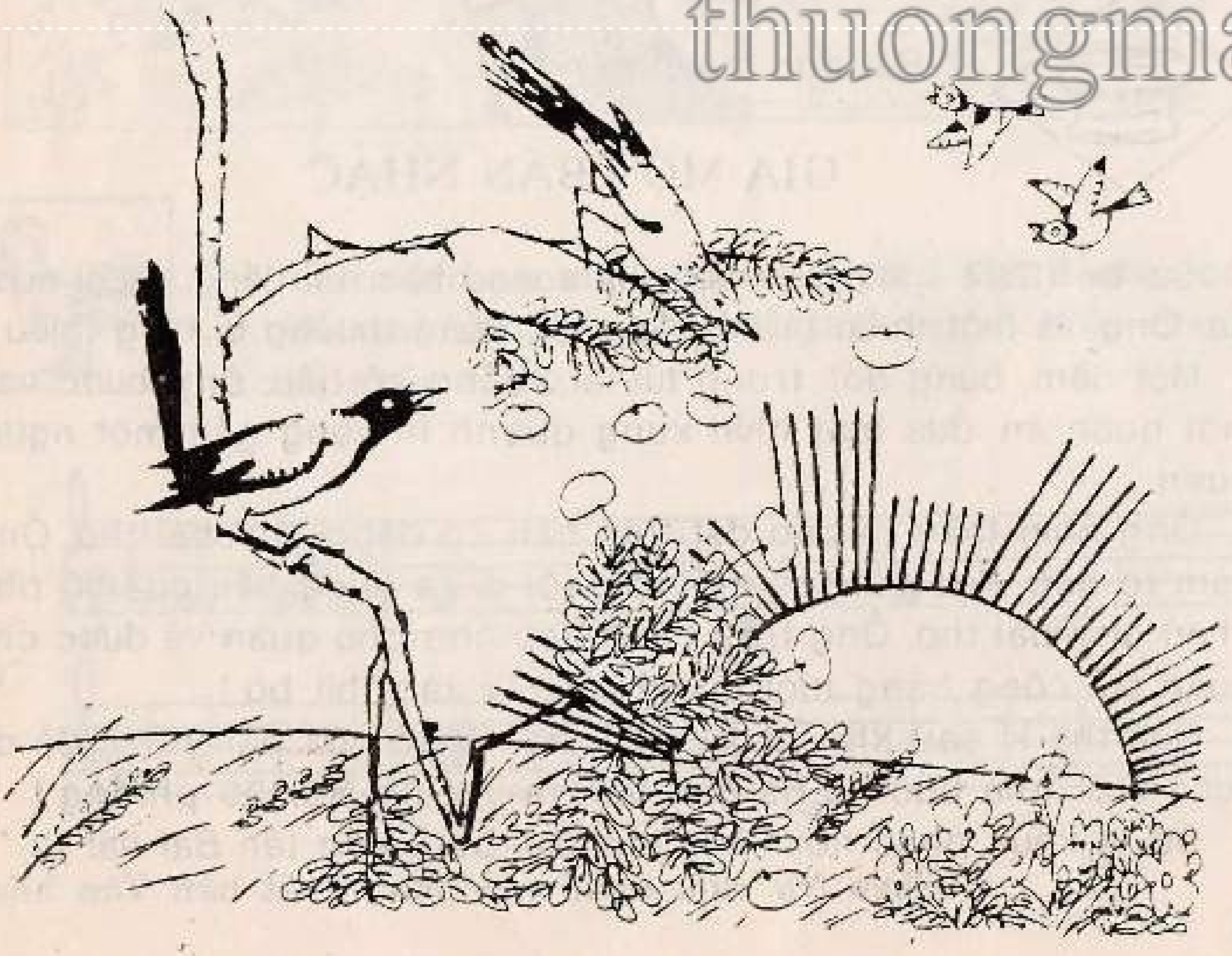

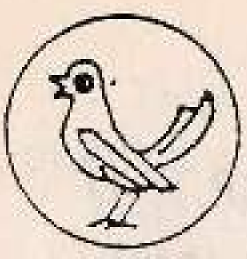

BÀI 18

Học bài hát : ĐẤT NƯỚC TƯƠI ĐẸP SAO

Ma-lai-xi-a là một nước ở vùng Đông Nam châu Á không xa nước ta.

Các em hãy làm quen với một bài hát Ma-lai-xi-a với nét nhạc thiết tha, trìu mến nhưng cũng không kém phần sôi nổi, linh hoạt.

ĐẤT NƯỚC TƯƠI ĐẸP SAO

Nhạc : Ma-lai-xi-a
Đặt lời Việt : VŨ TRỌNG TƯỜNG

Lời 1 :

Đẹp sao đất nước như bài thơ.
Biển xanh thấp thoáng bao cánh buồm.
Dừa xanh ôm ấp bao nếp nhà.
Êm ấm tiếng ru hời trên cánh nôi tuổi thơ.

Lời 2 :

Ngày mai như cánh chim hải âu.
Vượt khơi bay khắp muôn phương trời.
Càng yêu tha thiết quê hương này.
Cùng tiếng hát ru hời ngày ấu thơ êm đềm.

ruongxua.vn

BÀI 19

Học bài hát : ĐẤT NƯỚC TƯƠI ĐẸP SAO

(tiếp theo)

Giới thiệu nốt Xi trên khuông

Nhạc điệu của bài hát *Đất nước tươi đẹp sao* trong sáng và thiết tha. Cần thể hiện tình cảm đó với tiếng hát nhẹ nhàng vui tươi.

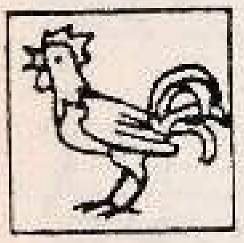

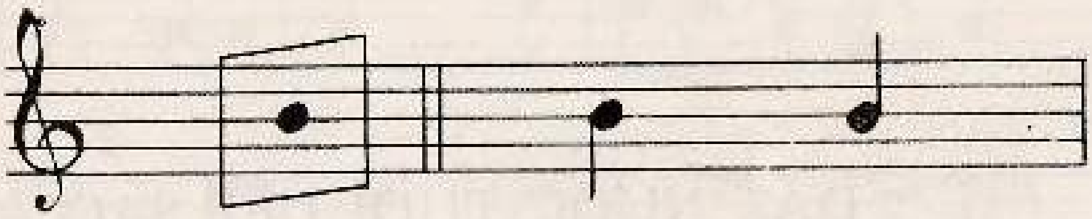

Cách viết nốt Xi trên khuông

Nốt xi nằm giữa giòng thứ ba trên khuông.

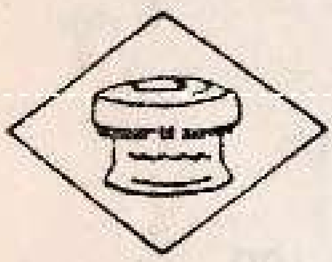

Bài dọc thêm :

thuongmaitr

KHÚC NHẠC DƯỚI TRĂNG

Một đêm trăng đẹp đầu mùa thu, ở một thị trấn nước Đức, Bết-tô-ven dạo bước trên hè phố. Các tháp chuông nhà thờ nhọn hoắt vươn lên nền trời. Cả thị trấn đã chìm trong tĩnh mịch.

Từ trong một ngõ hẻm có ai đang chơi đàn dương cầm (pi-a-nô) bản "Mơ-nuy-ét" của Bết-tô-ven. Bết-tô-ven bước vào ngõ tối và dừng lại trước một ngôi nhà cũ kĩ. Tiếng dương cầm bỗng im bặt và có tiếng nói nhẹ nhàng của một người con gái :

– Cha ơi, liệu có đủ tiền mua vé đi nghe hòa nhạc tối mai không ?

– Cha đã chữa xong 5 đôi giầy rồi mà chưa đủ tiền. May ra chỉ mua được 1 vé cho con thôi.

Trong nhà lại im lặng sau tiếng thở dài của người con gái. Bết-tô-ven khẽ gõ cửa. Ông cụ đứng dậy mở cửa và người con gái vẫn ngồi im trước đàn.

– Thưa cụ, tôi đi chơi qua đây, nghe tiếng dương cầm nên xin phép vào thăm.

– Mời ông vào. Cháu nó ham âm nhạc, nhưng chơi đàn có ra gì đâu.

Bết-tô-ven mạnh dạn :

– Thưa cụ, tôi có biết qua âm nhạc, nếu cụ và cô cho phép tôi xin đàn một khúc.

– Ồ, thưa ông, xin ông cứ tự nhiên.

Người con gái vội đứng dậy, lần theo mép đàn ra đứng cạnh cửa. Lúc đó Bết-tô-ven mới nhận ra đó là một cô gái mù. Một niềm xót thương như trào lên trong lòng người khách lạ. Bết-tô-ven chơi mấy khúc nhạc ngắn và chuyển sang bài "Mơ-nuy-ét" mà cô gái vừa dạo lúc nãy.

Ông cụ thợ giầy đã ngừng tay đứng cạnh Bết - tô - ven :

– Thưa ông, có lẽ ông là Bết-tô-ven – Người con gái ngập ngừng khẽ hỏi, bước đến cửa sổ đẩy nhẹ hai cánh cửa. Ánh trăng vàng tràn vào gian phòng nhỏ. Nền trời xanh thẳm, những ngôi sao lấp lánh. Hàng cây dương liễu, những nóc nhà thờ cổ kính hiện ra trước mắt Bết-tô-ven. Nhạc sĩ lướt nhẹ 10 ngón tay trên phím đàn trắng muốt. Tiếng đàn như hòa tan trong ánh trăng, bay lượn theo gió đêm trong không gian man mác. Tiếng đàn đã im từ lâu, hai cha con ông già mới như chợt tỉnh.

truongxua.vn

– Ông Bết-tô-ven, xin cảm ơn ông_Ông già run run chào người khách đang bước ra về.

– Thưa chính tôi mới là người chịu ơn cụ và cô. Tôi xin phép được mời cụ và cô tối mai đi nghe hòa nhạc tại nhà hát.

Rời khỏi xóm lao động nghèo nàn, Bết-tô-ven bước mạnh về nhà. Ngay đêm ấy, nhà soạn nhạc thiên tài đã hoàn thành tác phẩm tuyệt vời : Bản *Xô nát Ánh trăng*.

Ghi chú : Thiên tài Lút-vích-van Bết-tô-ven (1776 – 1827) là nhạc sĩ người Đức. Bản *Xô nát Ánh trăng* là một trong hàng trăm tác phẩm tuyệt vời của ông.

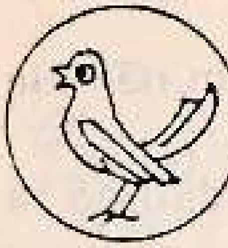

BÀI 20

Học bài hát : ĐẤT NƯỚC TƯƠI ĐẸP SAO
Tập đọc nhạc áp dụng nốt Xi

Trong bài hát *Đất nước tươi đẹp sao* có những câu hát mà cuối câu có ngân dài. Muốn ngân đủ các em tập vỗ tay theo phách như sau :

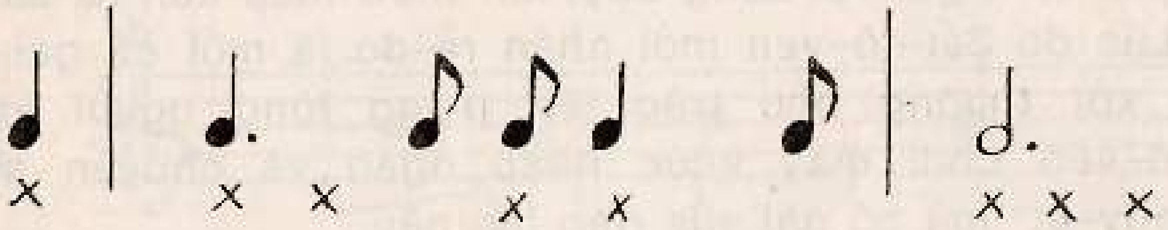

Đẹp sao đất nước như bài thơ .
Biển xanh thấp thoáng bao cánh buồm.

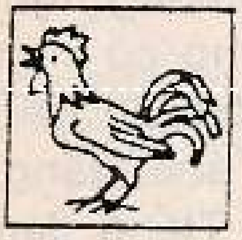

GÀ GÁY

Trích *dân ca Coống Khao*

Vừa phải

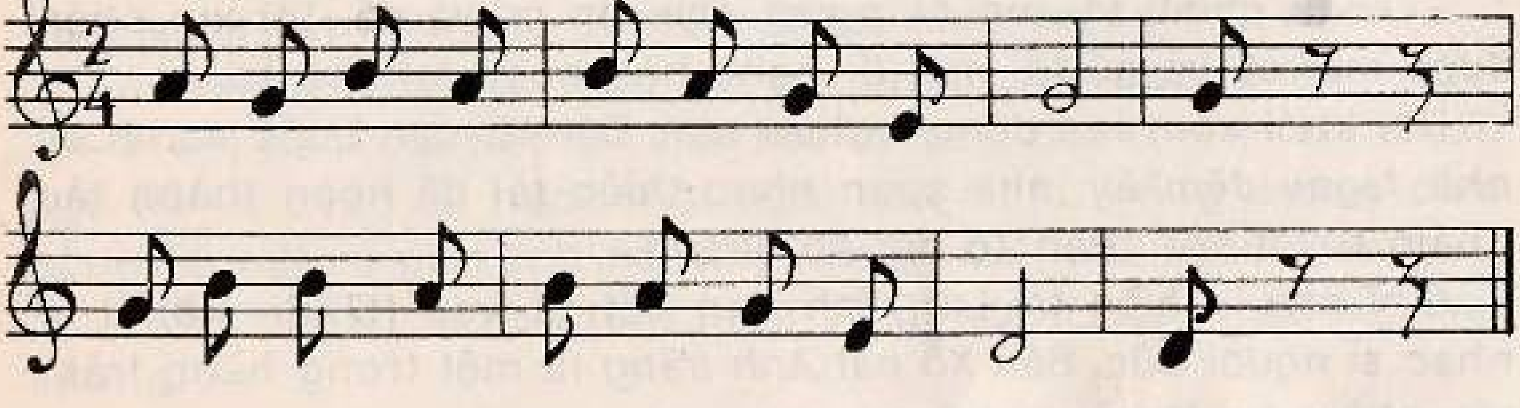

thuongmaitr

Bài tập về nhà : Chép lại câu nhạc trên đây.

BÀI 21

Học bài hát : LÍ CÂY BÔNG

LÍ CÂY BÔNG

Dân ca Nam Bộ

Bông xanh, bông trắng rồi lại vàng bông ơ rượng ơ, bông lê cho bằng bông lựu ơ rượng ơ.

Là đố i a đố rằng, bông rồi lại mấy bông, là đố í a đố rằng bông rồi lại mấy bông.

uongxua.vn

Lí cây bông là một bài dân ca Nam Bộ, nét nhạc uyển chuyển duyên dáng như điệu múa dâng bông. Lời ca của điệu lí là câu ca dao :

"Bông xanh, bông trắng, bông vàng
Bông lê, bông lựu, đố nàng mấy bông".

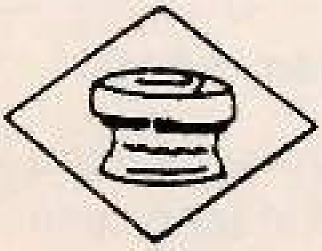

Bài dọc thêm :

GIỚI THIỆU CÂY ĐÀN BẦU

Đàn bầu chỉ có một dây.

Do đó còn có tên gọi là đàn Độc huyền (độc là một, huyền là dây). Dây đàn làm bằng kim loại. Đàn bầu là một nhạc cụ cổ truyền độc đáo của nhân dân ta. Tuy chỉ có một dây nhưng khả năng diễn tả của nó rất đa dạng và phong phú.

thuongmaitr

Trong một bài hát của nhạc sĩ Nguyễn Đình Phúc (lời thơ Lữ Giang) có câu ca như sau :

Lắng tai nghe đàn bầu
Thánh thót trong đêm thâu
...
Cung thanh là tiếng mẹ
Cung trầm là giọng cha
Ngân nga em vẫn hát
Tích tịch tình tình tang.

BÀI 22

Học bài hát : LÍ CÂY BÔNG *(tiếp theo)*

Giới thiệu nốt tròn. Nhịp $\frac{4}{4}$

Trong bài hát *Lí cây bông*. Có nhiều tiếng hát luyến bằng hai, ba nốt nhạc. Hát đến đó các em phải hát sao cho mềm mại, liền hơi không ngắt quãng.

HÌNH NỐT TRÒN

Các em đã học các hình nốt trắng, nốt đen.

Nốt trắng ngân dài bằng hai nốt đen. Nốt tròn ngân dài gấp đôi nốt trắng ; Như vậy nốt tròn bằng 4 nốt đen.

truongxua.vn

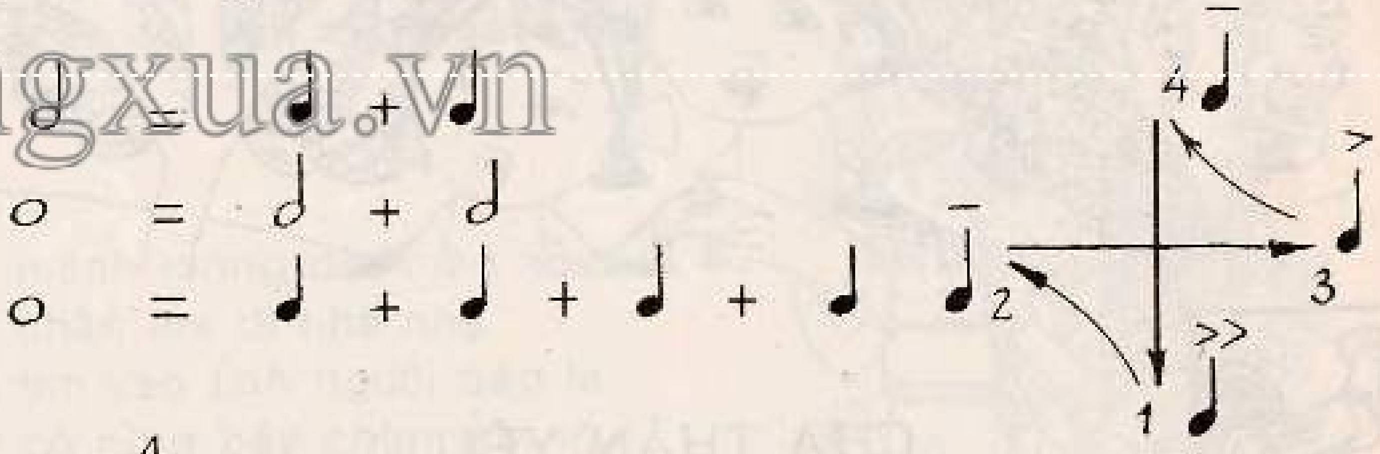

Nhịp $\frac{4}{4}$ (hoặc nhịp C)

Nhịp $\frac{4}{4}$ (hoặc nhịp C) : gồm có 4 phách, mỗi phách bằng một nốt đen (mỗi nhịp bằng một nốt tròn).

Trong nhịp $\frac{4}{4}$, phách thứ nhất là phách mạnh, phách thứ hai là phách nhẹ, phách thứ 3 là phách mạnh vừa, phách thứ tư là phách nhẹ.

Cách đánh nhịp $\frac{4}{4}$

BÀI 23

Học bài hát : LÍ CÂY BÔNG

(tiếp theo và hết)

Tập đọc nhạc nhịp $\frac{4}{4}$

Hát bài *Lí cây bông* với một tình cảm nhẹ nhàng, duyên dáng. Các em vừa hát, vừa thể hiện một vài động tác phụ họa sẽ thấy thú vị hơn.

Khi hát đến câu hát : *Là đố i a đố rằng* đầu các em hơi nghiêng một chút, ngón tay trỏ (tay phải) giơ lên ngang với cằm của mình làm động tác đố bạn.

CHA THÂN YÊU

Nhạc Pháp

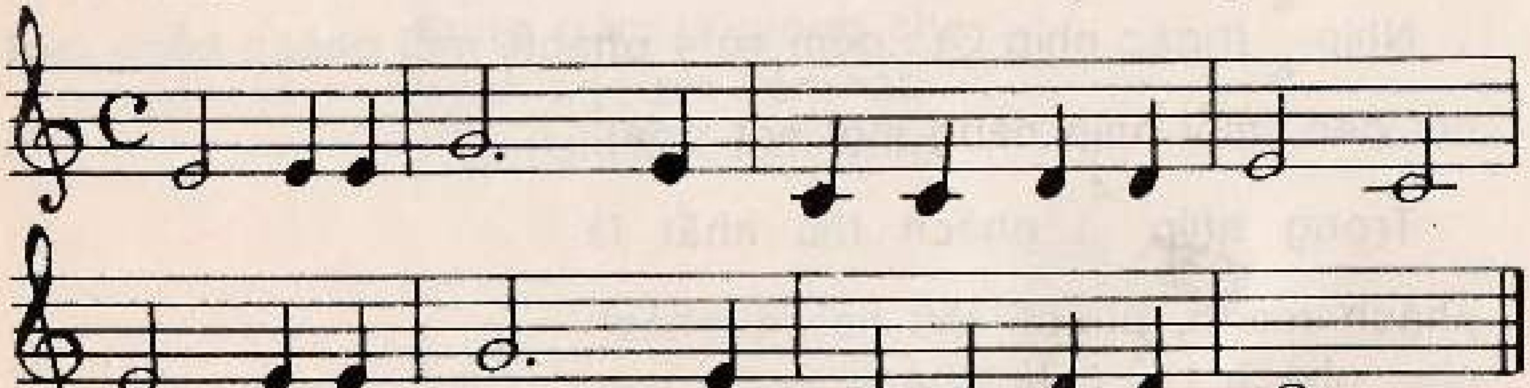

Trong bài tập trên có các loại hình nốt gì ?
Em nói rõ độ dài của mỗi loại hình nốt đó ?

BÀI 24

Học bài hát : EM LÀ HOA HỒNG NHỎ

EM LÀ HOA HỒNG NHỎ

Nhạc và lời : Trịnh Công Sơn

Em sẽ là mùa xuân của mẹ.
Em sẽ là màu nắng của cha.
Em đến trường học bao điều lạ.
Môi biết cười là những nụ hoa.
Trang sách hồng nằm mơ mà ngủ.
Em gối đầu trên những dòng thơ.
Em thấy mình là hoa hồng nhỏ.
Bay giữa đời làm mát ngày qua.

truongxua.vn

*

Trời mênh mông đất hiền hòa.
Bàn chân em đi nhè nhẹ.
Đưa em vào tình người bao la
Cây có rừng bầy chim làm tổ.
Sông có nguồn từ suối chảy ra.
Tim mỗi người là quê nhà nhỏ.
Tình hồng thắm như mặt trời xa.

Nhạc sĩ Trịnh Công Sơn đã sáng tác rất nhiều ca khúc được quần chúng yêu mến. Bài hát *Em là hoa hồng nhỏ* là một ca khúc hay được thiếu nhi cả nước yêu thích.

BÀI 25

Học bài hát : EM LÀ HOA HỒNG NHỎ

(tiếp theo)

Tập đọc nhạc nhịp $\frac{4}{4}$

Bài hát *Em là hoa hồng nhỏ* gồm 2 đoạn :

Đoạn a ; Các em vừa hát, vừa vỗ tay theo hình tiết tấu :

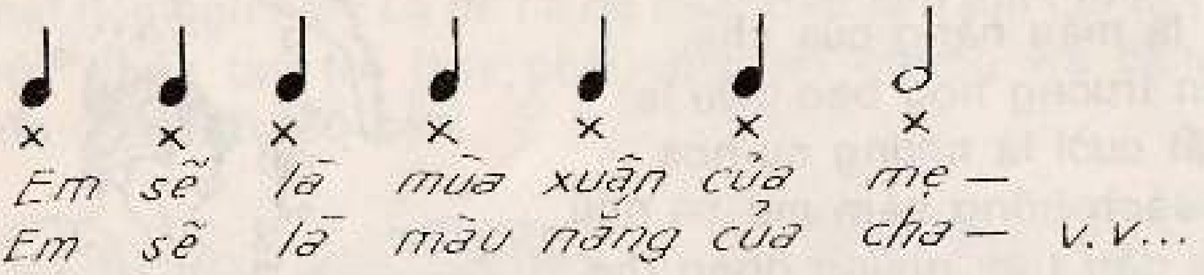

thuongmaitr

Đoạn b : Các em vừa hát, vừa vỗ tay theo hình tiết tấu đã học (Từ : *Trời mênh mông...* cho đến *hết bài*).

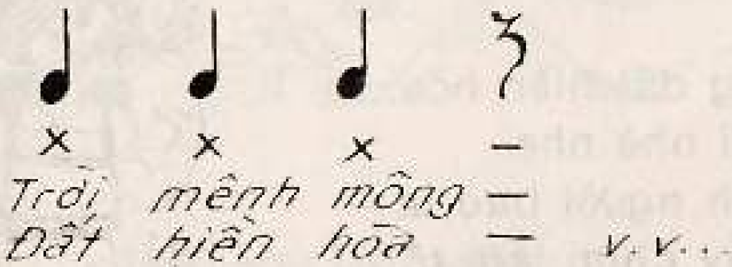

LÊN ĐÀNG

Trích nhạc : LƯU HỮU PHƯỚC

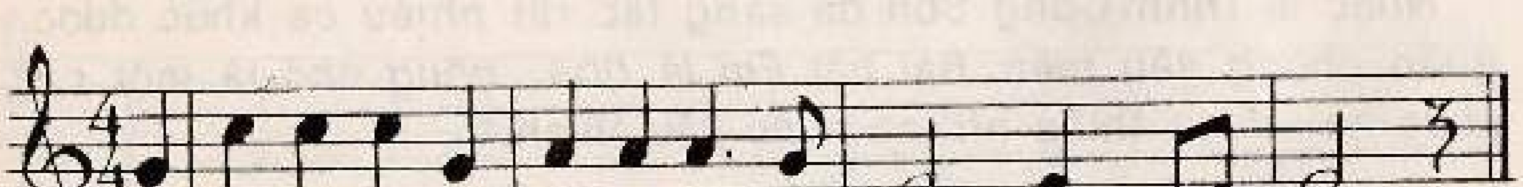

BÀI 26

Học bài hát : Em là hoa hồng nhỏ

(tiếp theo và hết)

Vừa hát các em vừa tập thể hiện một số động tác để phụ họa như sau :

Hai chân nhún đều vào phách mạnh của nhịp 2.

Hát đến câu hát : *Trang sách hồng nằm mơ mà ngủ* **hai bàn tay úp lại, đưa lên ngang má, đầu hơi nghiêng.**

ruongxua.vn

Hát đến câu hát : *Tình hồng thắm như mặt trời xa* hát với tốc độ chậm dần, cánh tay phải đưa lên chỉ về hướng xa.

Thể hiện hình tiết tấu sau đây (vỗ tay hoặc gõ)

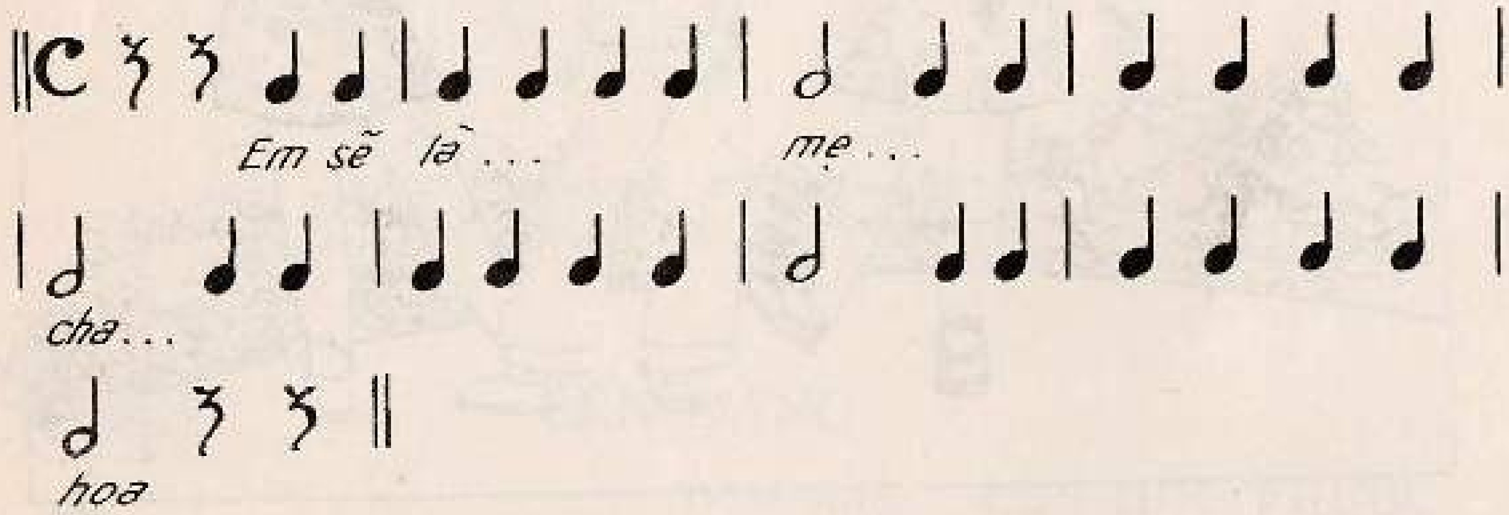

Đó là hình tiết tấu hai câu hát ở đầu bài *Em là bông hồng nhỏ*. Hãy điền lời ca cho đủ 2 câu hát đã biết.

thuongmaitr

BÀI 27

Học bài hát : TRE NGÀ BÊN LĂNG BÁC

TRE NGÀ BÊN LĂNG BÁC

Nhạc và lời : HÀN NGỌC BÍCH

Bên lăng Bác Hồ có đôi khóm tre ngà.
Đón gió đâu về mà đu đưa đu đưa.
Đón nắng đâu về mà thêu hoa thêu hoa.
Rất trong là tiếng chim, tiếng chim chuyền ngây thơ.
Rất xanh tiếng sáo diều, tiếng sáo trời ngân nga.
Một khoảng trời quê hương thân yêu về bên Bác.
Cho em về ca hát dưới mái tóc tre ngà.

ruongxua.vn

BÀI 28

Học bài hát : TRE NGÀ BÊN LĂNG BÁC

(tiếp theo)

Tập đọc nhạc : Bài tập nhịp $\frac{3}{4}$

Nếu đã có một lần các em được về bên lăng Bác Hồ, em sẽ không thể quên những khóm tre ngà bên lăng Bác. Cây tre vốn thân thuộc với làng quê Việt Nam ta. Bài *Tre ngà bên lăng Bác* kể chuyện về rặng tre ấy trong một giai điệu tha thiết, cứ đu đưa đu đưa như có làn gió nhẹ thổi.

Đọc câu nhạc sau :

Trích bài *Trường em* – PHẠM ĐỨC LỘC

thuongmaitr

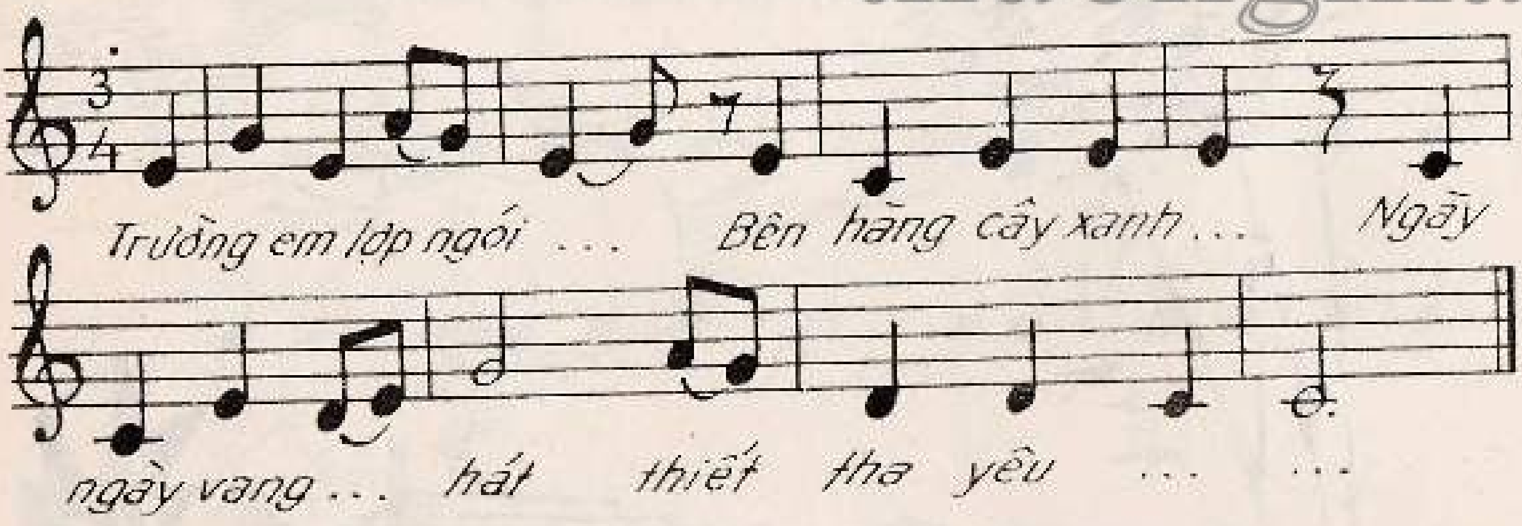

Bài tập về nhà :

a) Hãy chỉ những dấu luyến và cho biết đâu là *luyến lên*, đâu là *luyến xuống*.

b) Ô nhịp đầu là ô nhịp thiếu, người ta gọi đó là ô nhịp gì ?

c) Lời ca chép thiếu vài từ, em điền vào cho đủ nghĩa, hợp với nhạc điệu.

BÀI 29

Học bài hát : TRE NGÀ BÊN LĂNG BÁC

(tiếp theo và hết)

Tập đọc nhạc : Bài tập tiết tấu

Đọc lại lời hướng dẫn bài 28 ; Em hát thật dịu dàng mềm mại và thử chọn vài động tác phụ họa cho câu hát sau :

Rất trong là tiếng chim, tiếng chim chuyền ngây thơ.
Rất xanh tiếng sáo diều, tiếng sáo trời ngân nga.

ruongxua.vn

1. Vỗ tay theo hình tiết tấu sau :

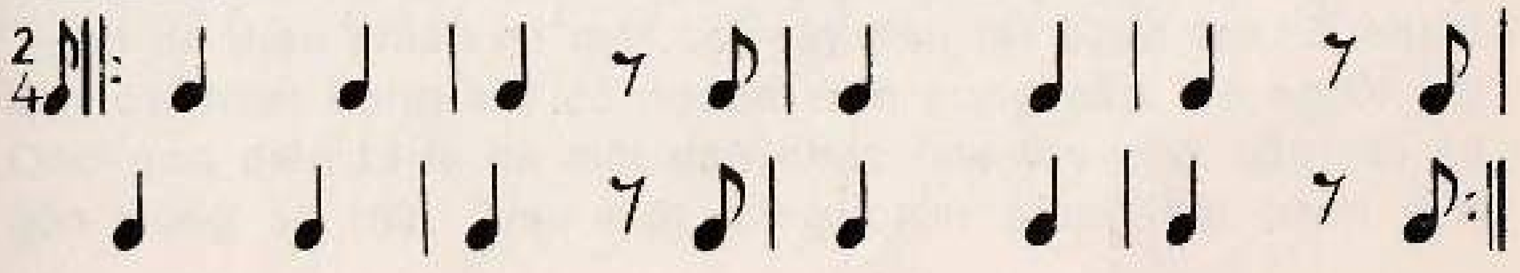

2. Ghép với lời hát của mấy trò chơi quen thuộc.

a) Chi chi chành chành
Cái đanh nổi lửa
Con ngựa đứt cương
Ba vương ngũ đế
Cấp kế đi tìm
Ú tim ù ập !

b) Nu na nu nống ?
...

c) Rồng rắn lên mây
...

?

thuongmaitr

BÀI 30

Ôn tập 4 bài hát trong học kì 2
Giới thiệu đàn Oóc-gan điện tử

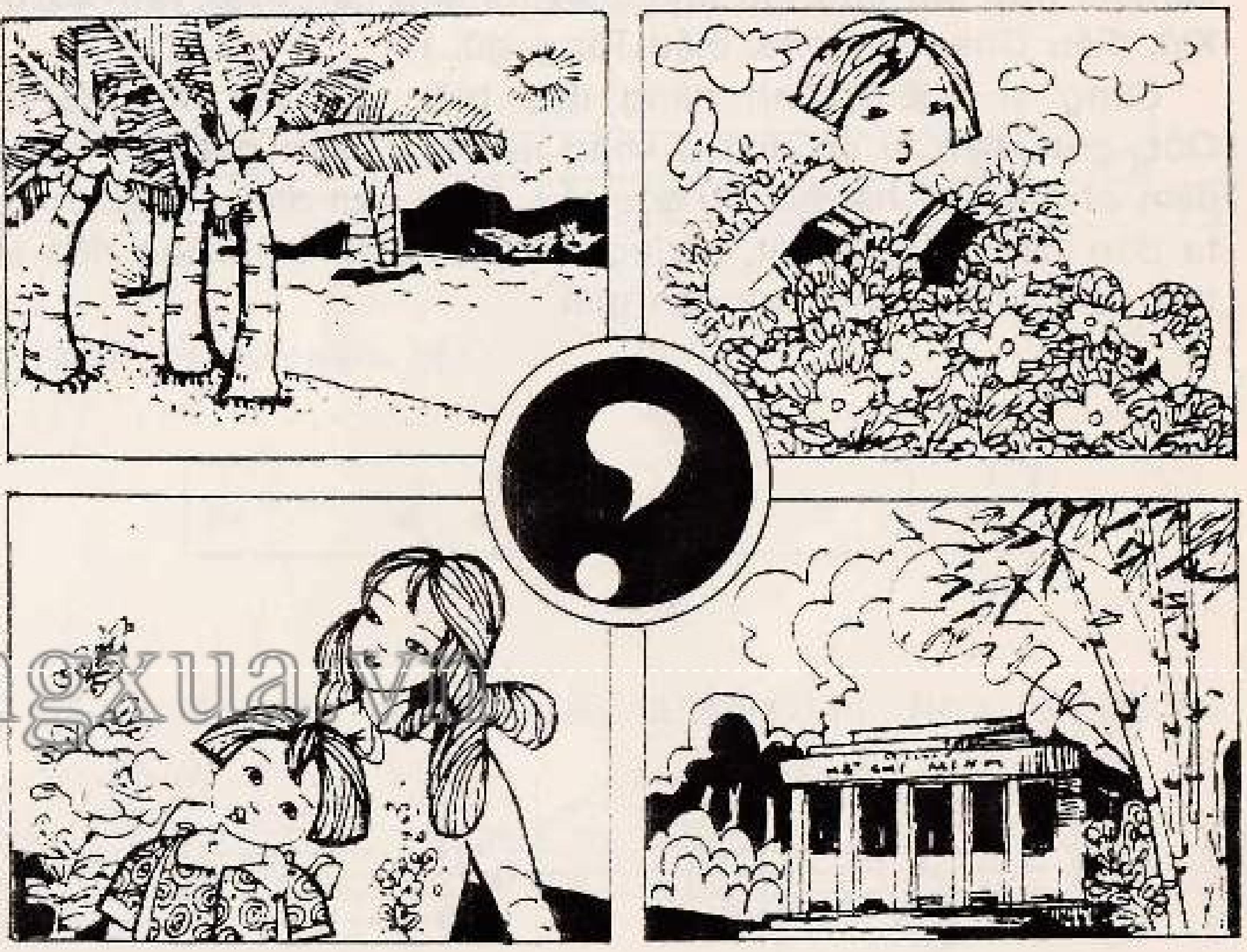

truongxua.vn

Bài đọc thêm :

VÀI NÉT VỀ ĐÀN OÓC-GAN ĐIỆN TỬ

Gọi là đàn "Điện tử" vì đàn này dùng các thiết bị điện tử vi mạch để điều khiển cả một cỗ máy đàn rất phức tạp. Dĩ nhiên đàn chỉ hoạt động khi có nguồn điện cung cấp. Có người nói Oóc-gan điện tử là cả một dàn nhạc nhẹ thu nhỏ, câu nói ấy gần đúng sự thật. Trên một hàng phím giống hệt phím đàn

Pi-a-nô, cùng với các bảng điều khiển, người tấu đàn có thể thả sức trổ tài, em có thể lần lượt bắt chước *âm sắc* của hàng trăm nhạc cụ khác nhau (chẳng hạn Pi-a-nô, Sáo, Vi-ô-lông, có khi cả đàn T'rưng, đàn Tam Thập Lục...). Oóc-gan điện tử lại có sẵn hàng trăm âm *hình tiết tấu* đệm theo, dùng bộ gõ và các nhạc cụ đệm hợp âm cho em tùy chọn (chẳng hạn điệu Van-xơ, điệu Xlô, điệu Cha-cha-cha, điệu Tăng-gô...).

Cũng vì những tính năng đặc biệt như thế, em đã thấy Oóc-gan điện tử có mặt ở khắp nơi, lúc tham gia hòa tấu, lúc đệm cho người hát lúc thì độc tấu. Oóc-gan điện tử được người ta đón tiếp nồng nhiệt, nhưng với một điều kiện nho nhỏ là ... hãy cùng đi với một tay đàn giỏi !

thuongmaitr

BÀI 31

Tập đọc nhạc : Ôn tập một số kiến thức về đọc chép nhạc

1. Nốt Pha và nốt Xi trên khuông nhạc :

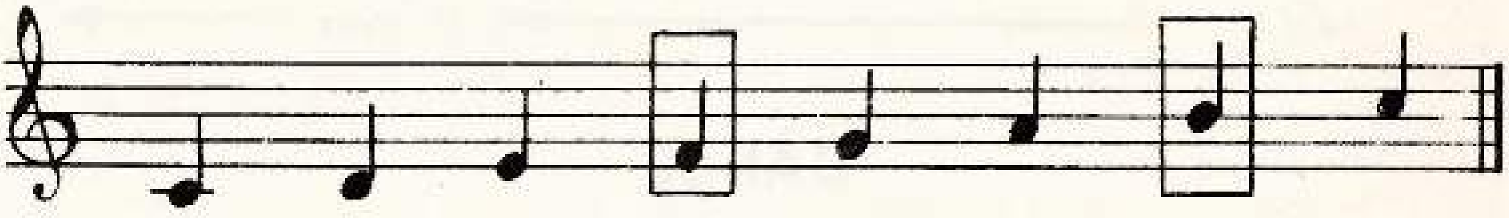

2. Hình nốt có chấm dôi :

truongxua.vn

3. Dấu luyến, dấu nối, lặng đen và lặng đơn ; Nhịp và phách:

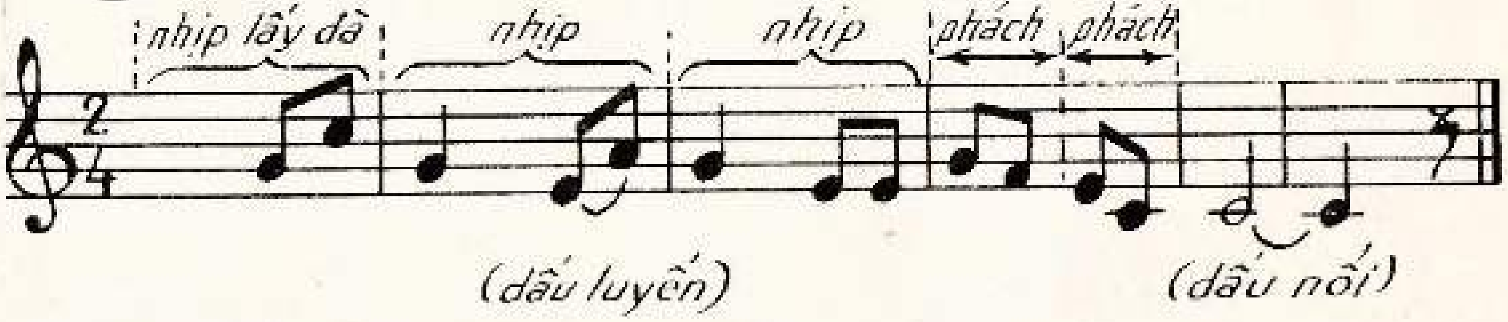

4. Nhịp $\frac{2}{4}$ và $\frac{3}{4}$

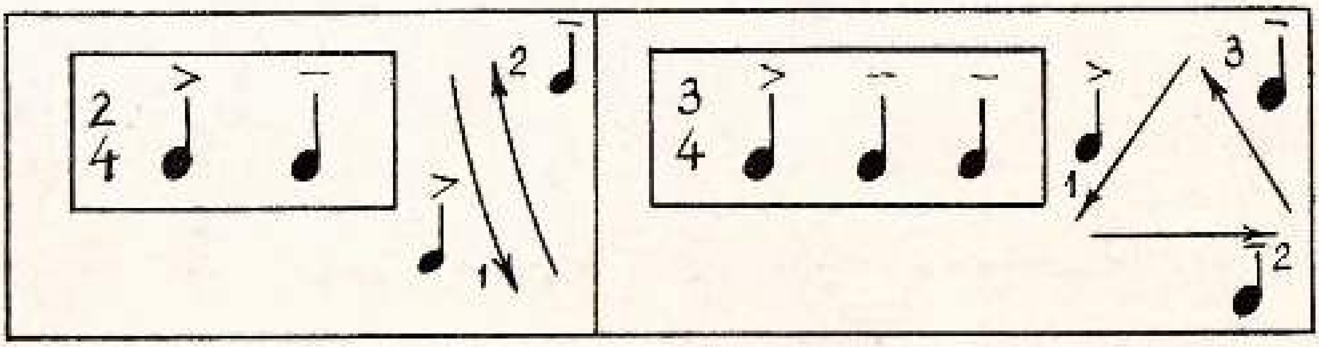

5. Dấu quay lại và khung thay đổi :

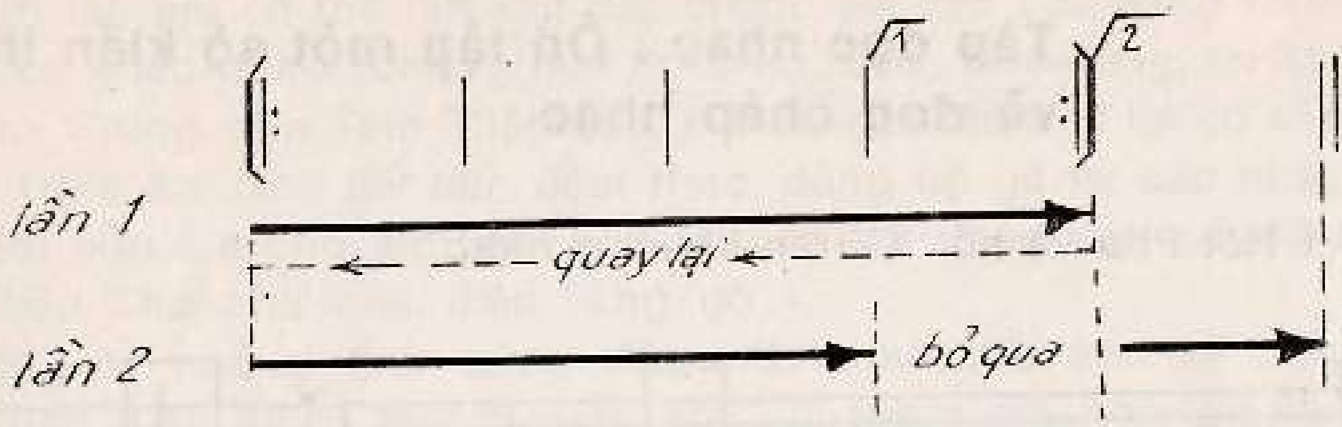

BÀI 32

KIỂM TRA

Em chọn một trong 2 cách sau đây để dự kiểm tra :
- Hát một bài tự chọn trong số 8 bài hát đã học
- Đọc một bài *tập đọc nhạc* trong sách giáo khoa.

thuongmaitr

PHỤ LỤC

8 bài hát dùng trong nội khóa và một số bài có thể bổ sung, thay thế

ruongxua.vn

CÁNH CHIM TUỔI THƠ

Nhạc và lời : PHAN LONG

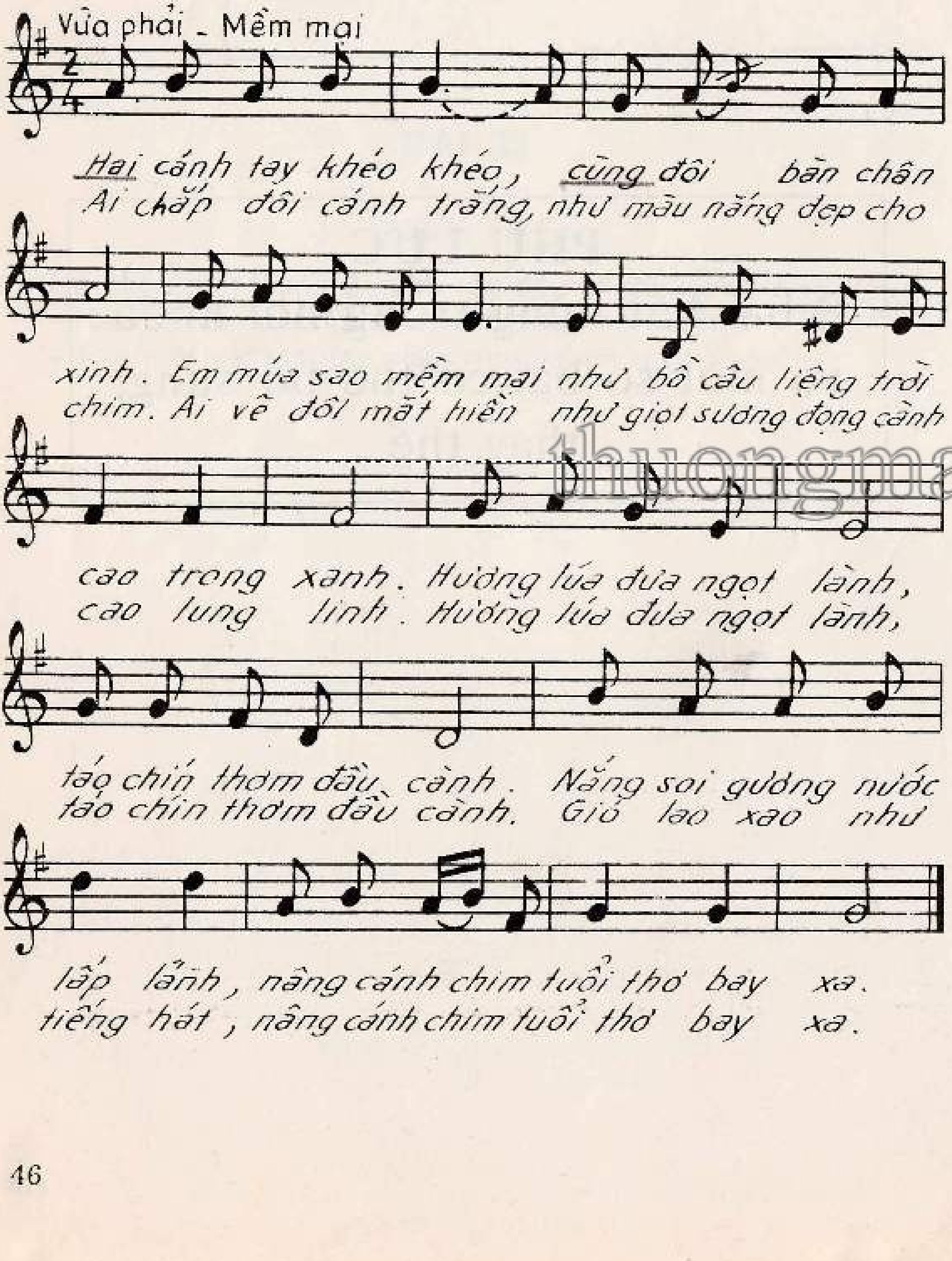

A LÊ

Dân ca Cam-pu-chia

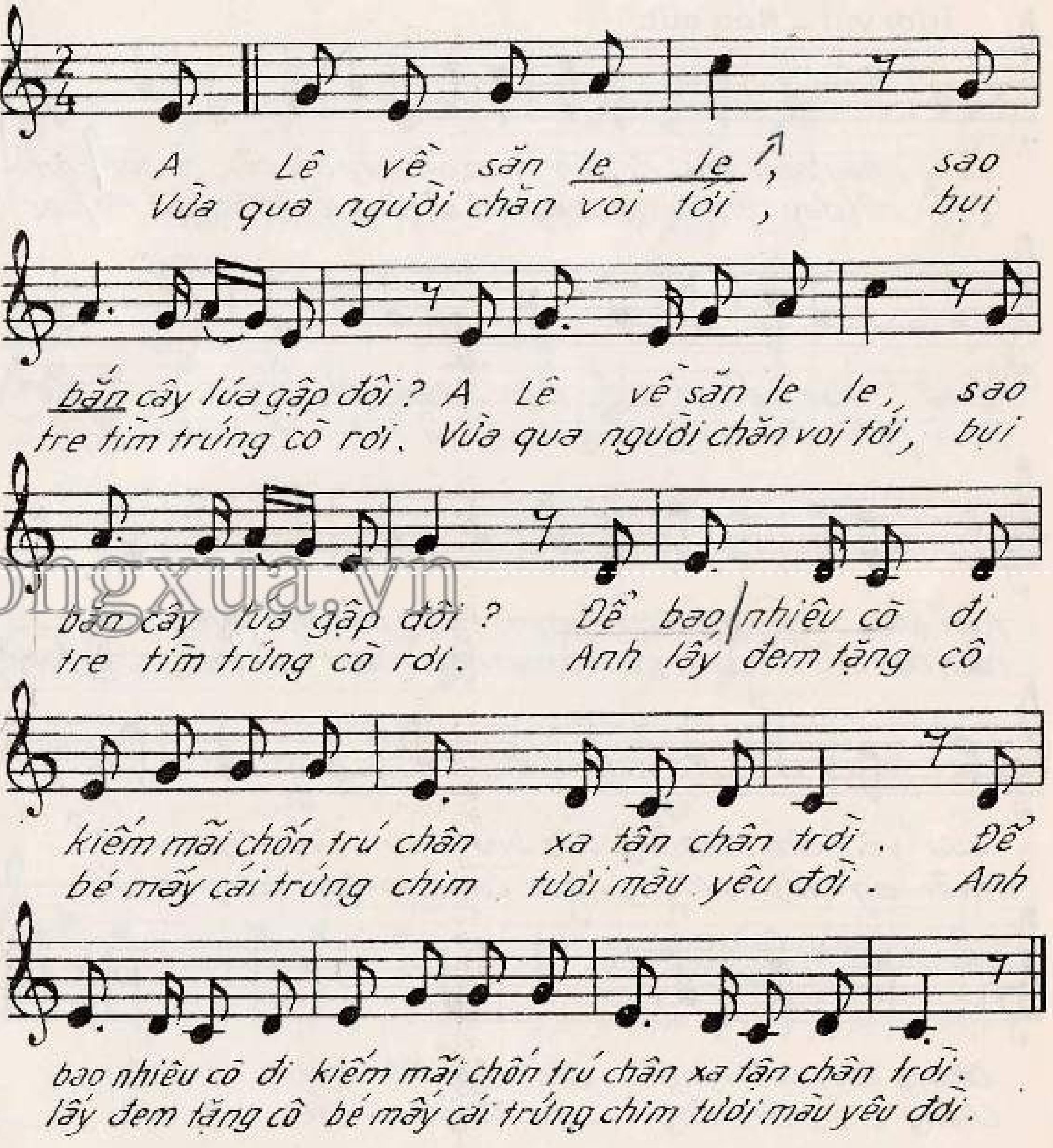

truongxua.vn

NHỮNG BÔNG HOA, NHỮNG BÀI CA

Nhạc và lời : HOÀNG LONG

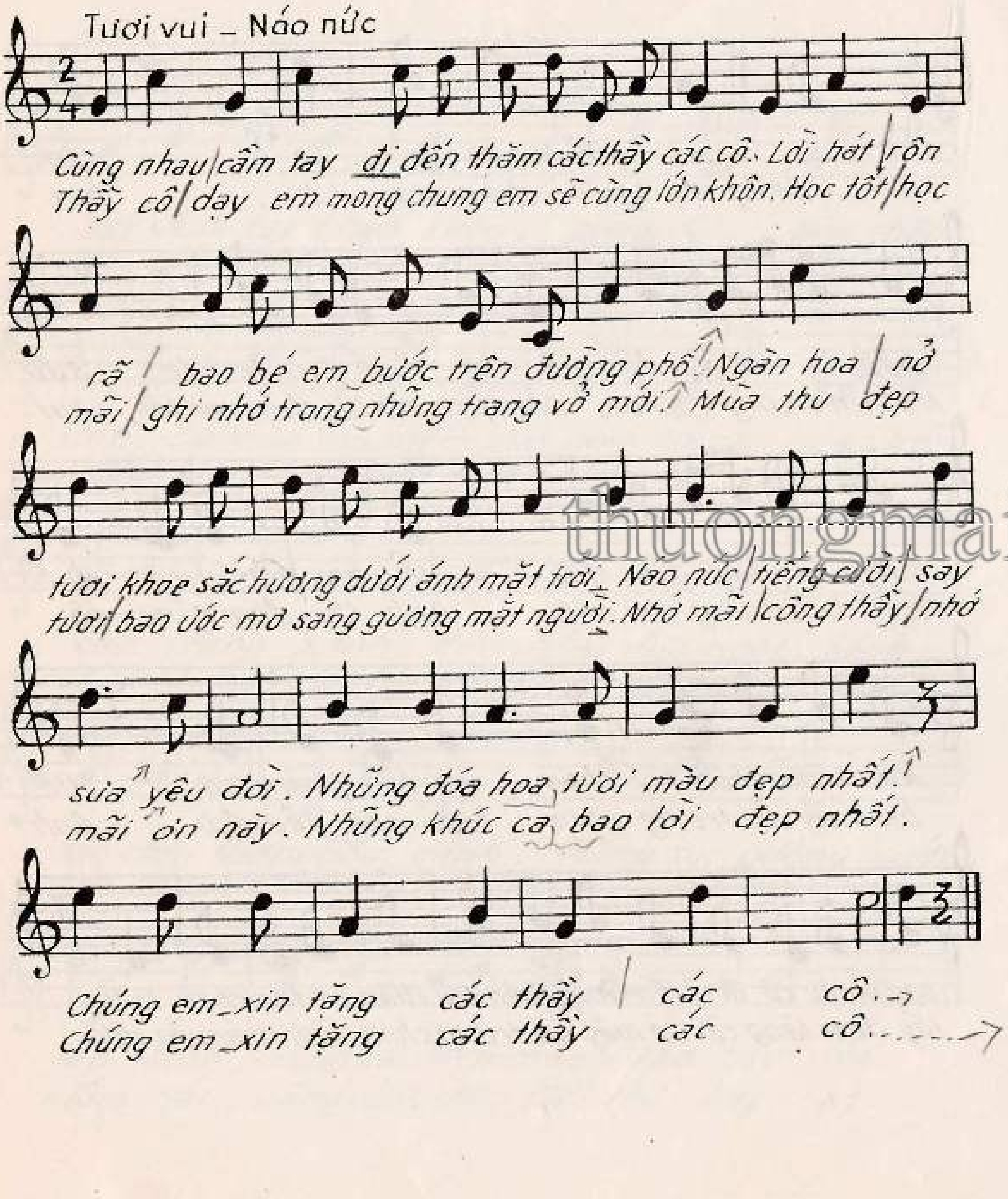

REO VANG BÌNH MINH

Nhạc và lời : LƯU HỮU PHƯỚC

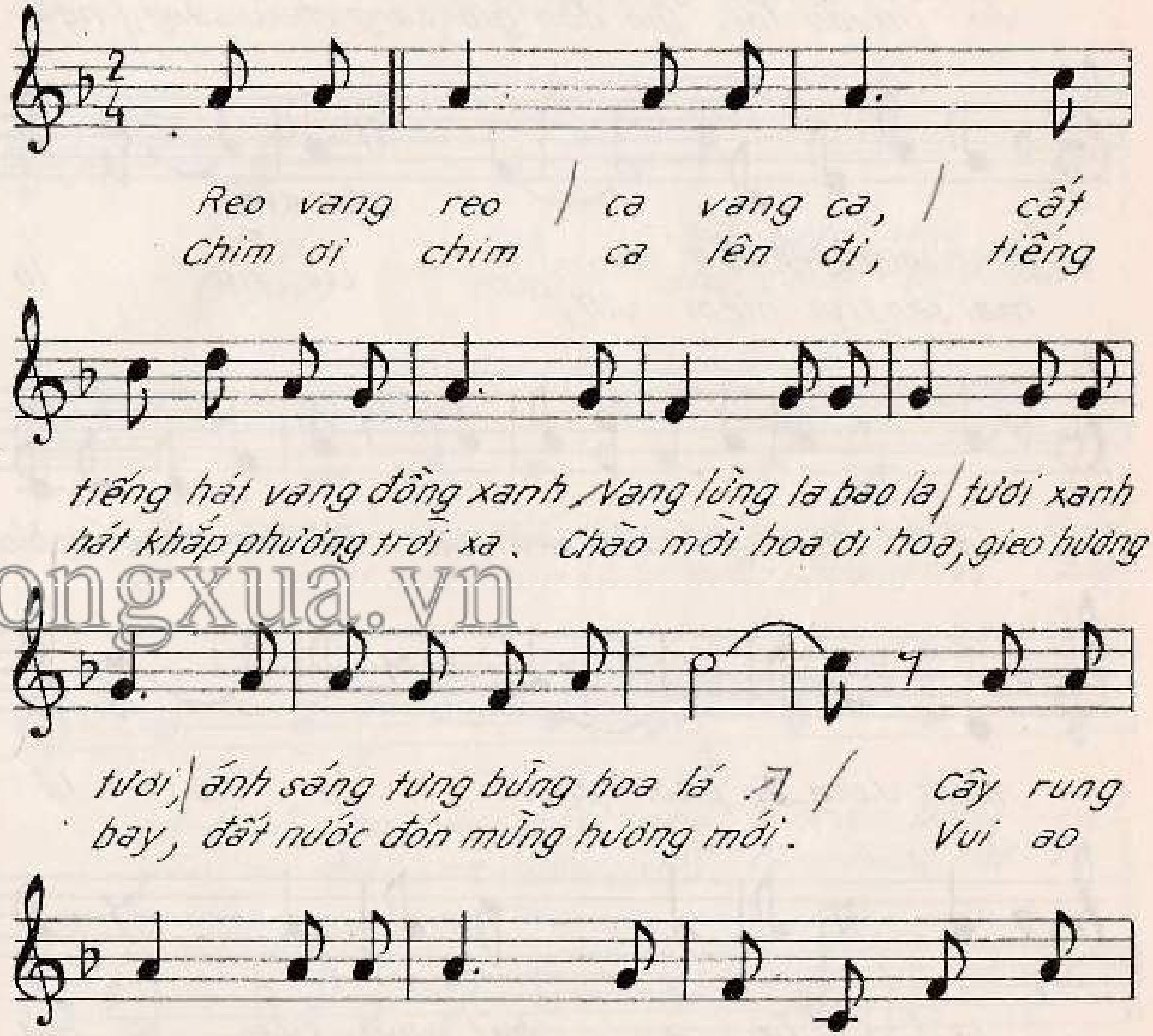

ruongxua.vn

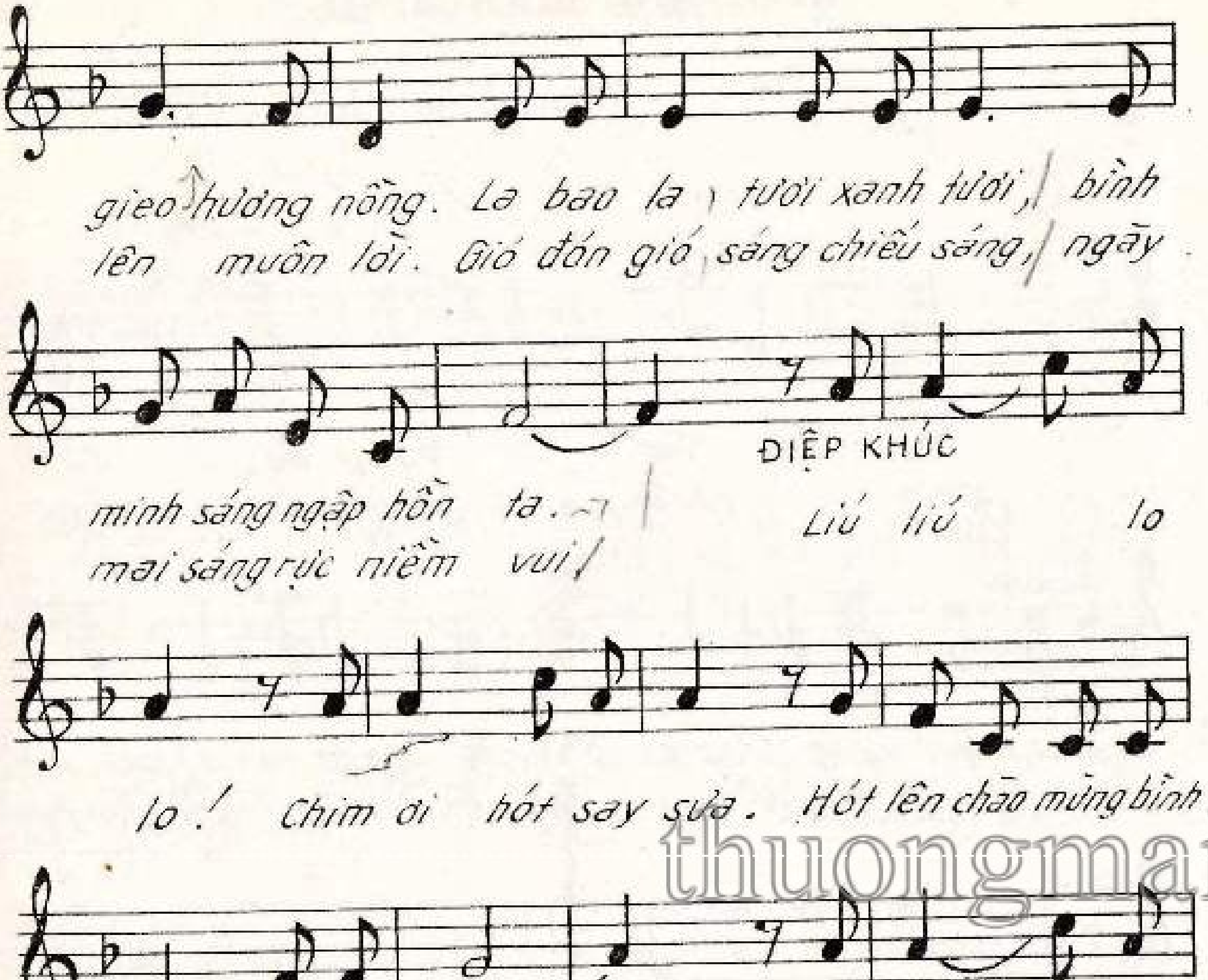

thuongmaitr

ĐẤT NƯỚC TƯƠI ĐẸP SAO

Nhạc Ma-lai-xia

Đặt lời Việt : VŨ TRỌNG TƯỜNG

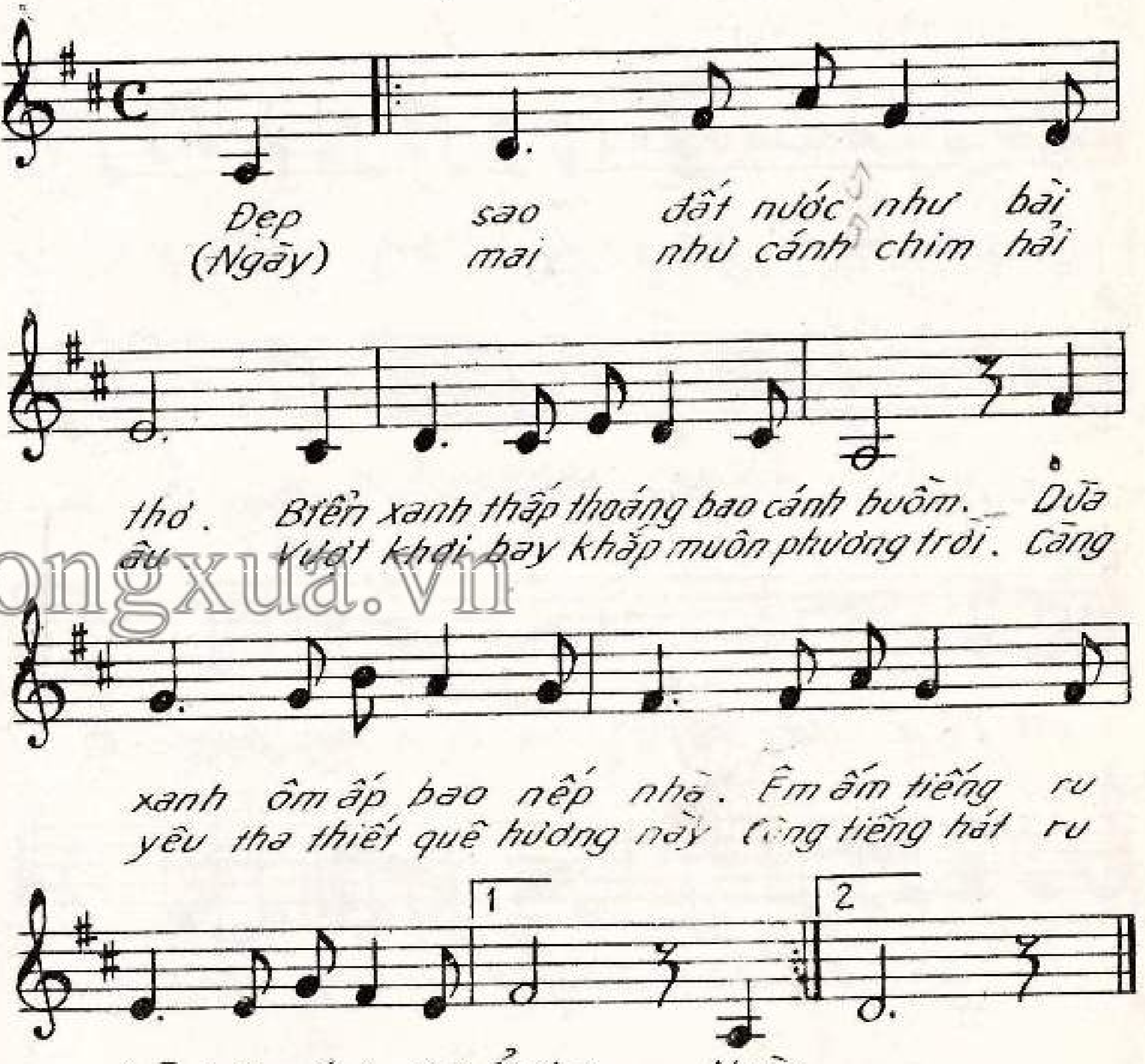

truongxua.vn

LÍ CÂY BÔNG

Dân ca Nam Bộ

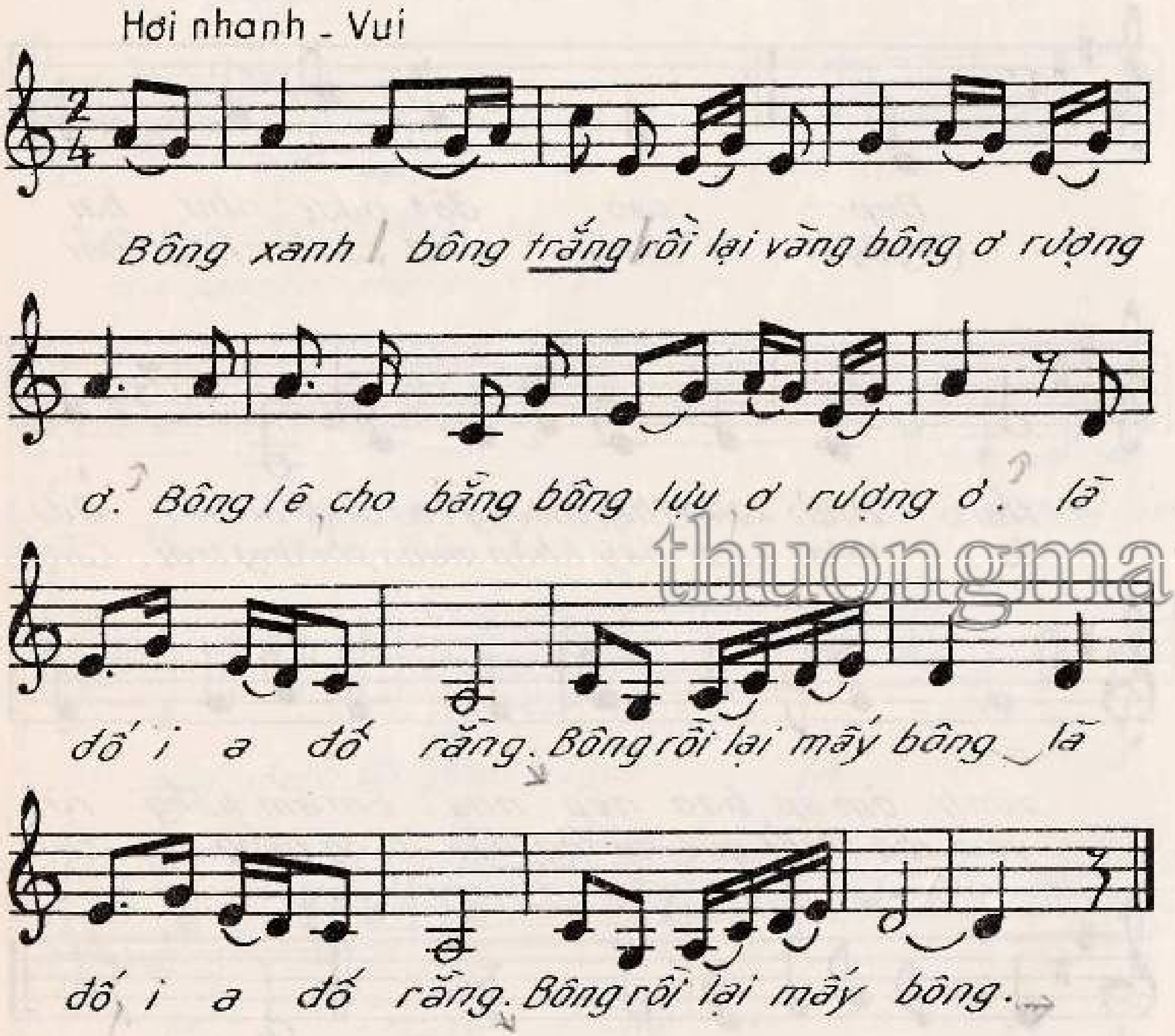

thuongmaitr

EM LÀ HOA HỒNG NHỎ

Nhạc và lời : TRỊNH CÔNG SƠN

Vui – Tình cảm trong sáng

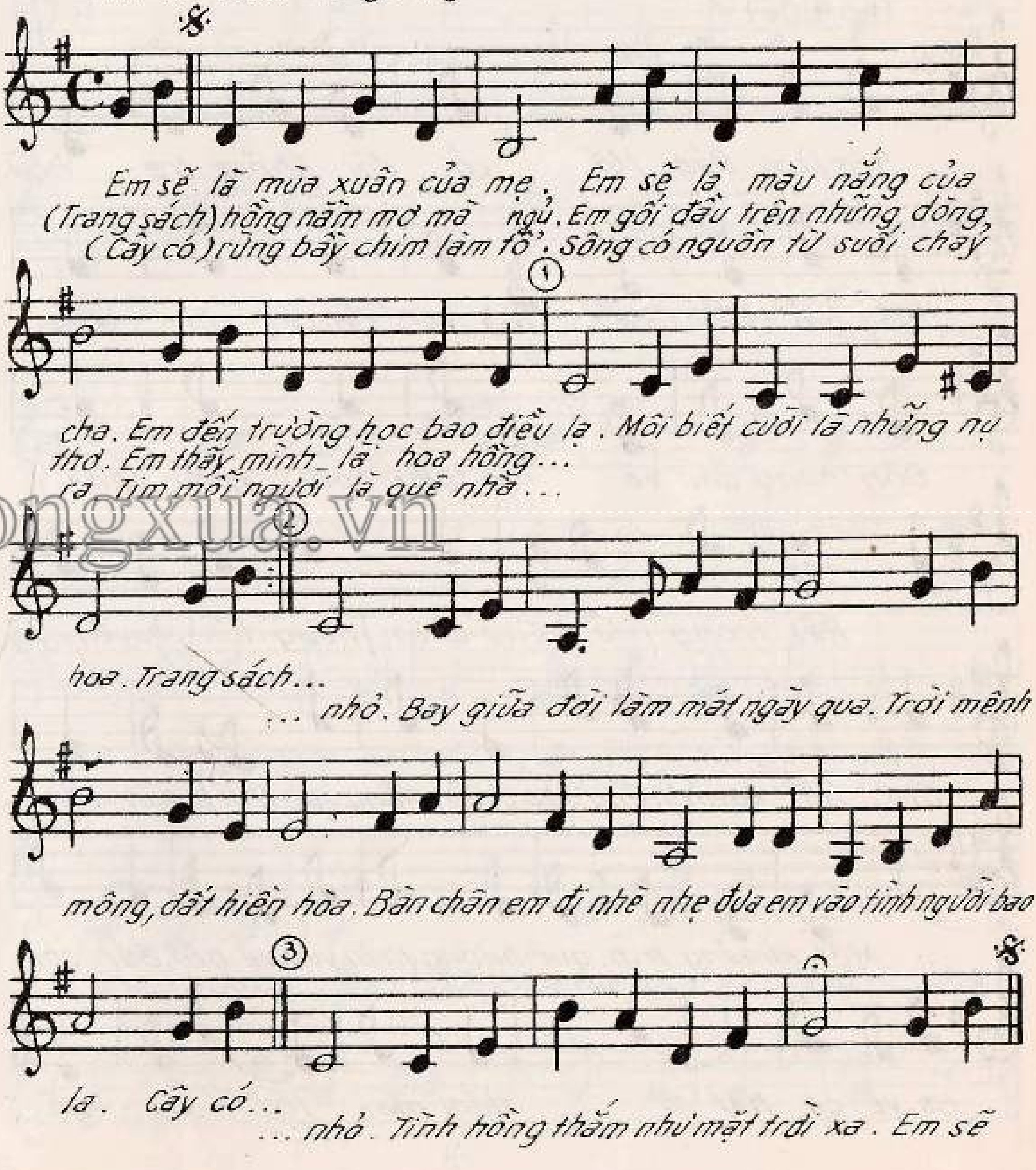

TRE NGÀ BÊN LĂNG BÁC

Nhạc và lời : HÀN NGỌC BÍCH

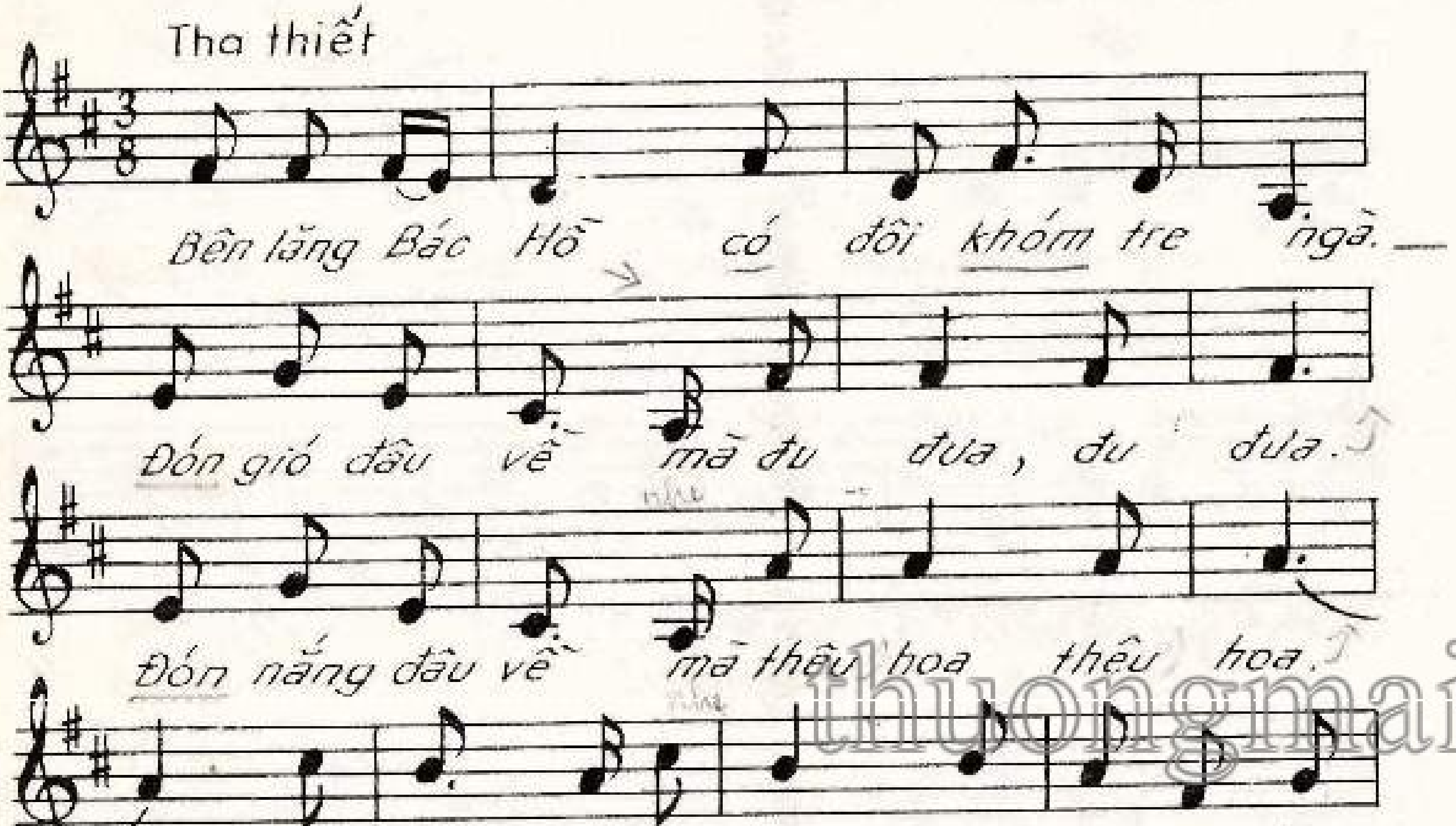

ĐUỔI CHIM

Nhạc : VIỆT ANH,
Lời thơ : NHƯỢC THỦY

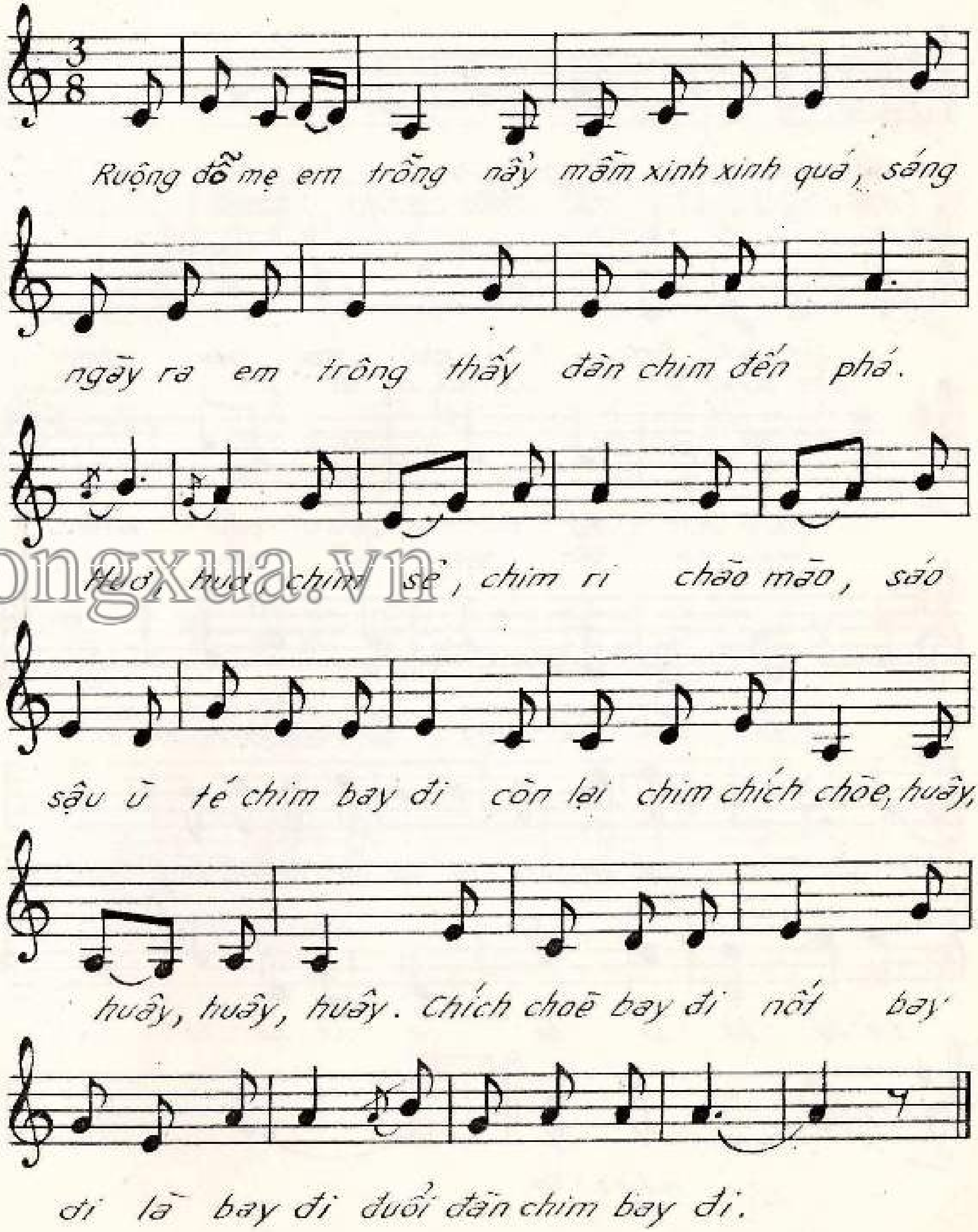

truongxua.vn

HÃY GIỮ CHO EM BẦU TRỜI XANH

Nhạc và lời : HUY TRẦN

Nhịp đi

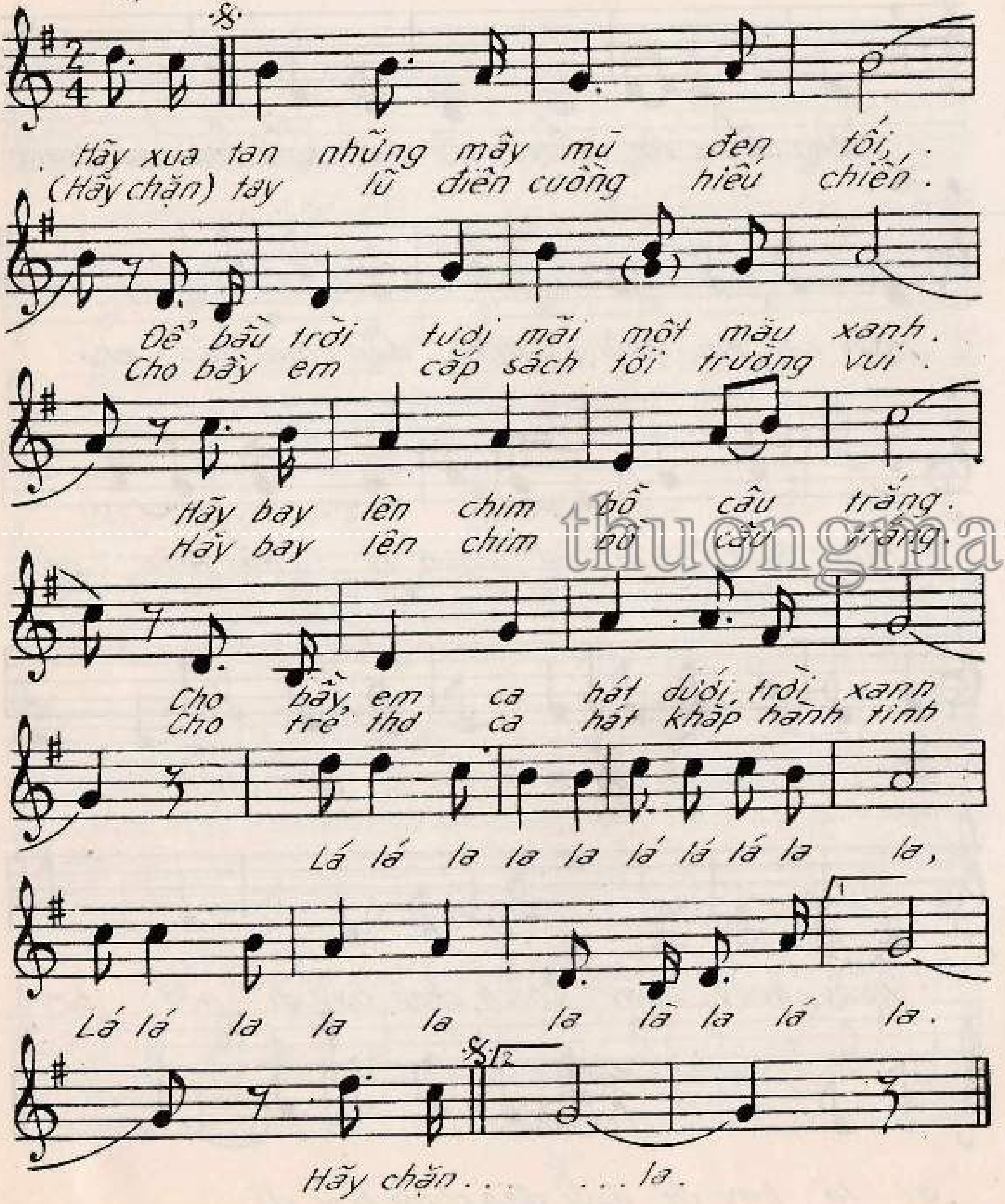

thuongmaitr

DÀN ĐỒNG CA MÙA HẠ

Nhạc : MINH CHÂU
Lời thơ: MINH NGUYÊN

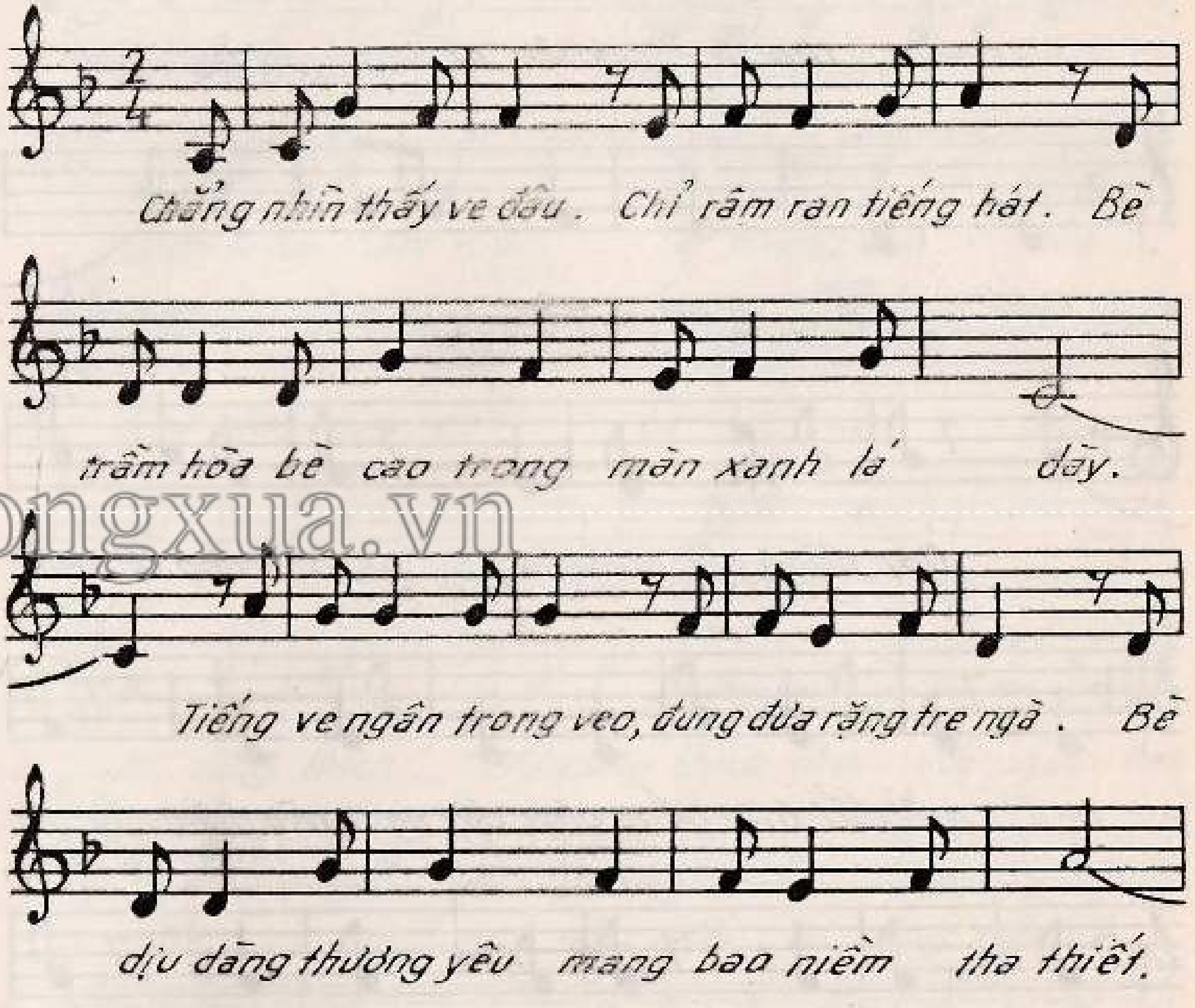

ruongxua.vn

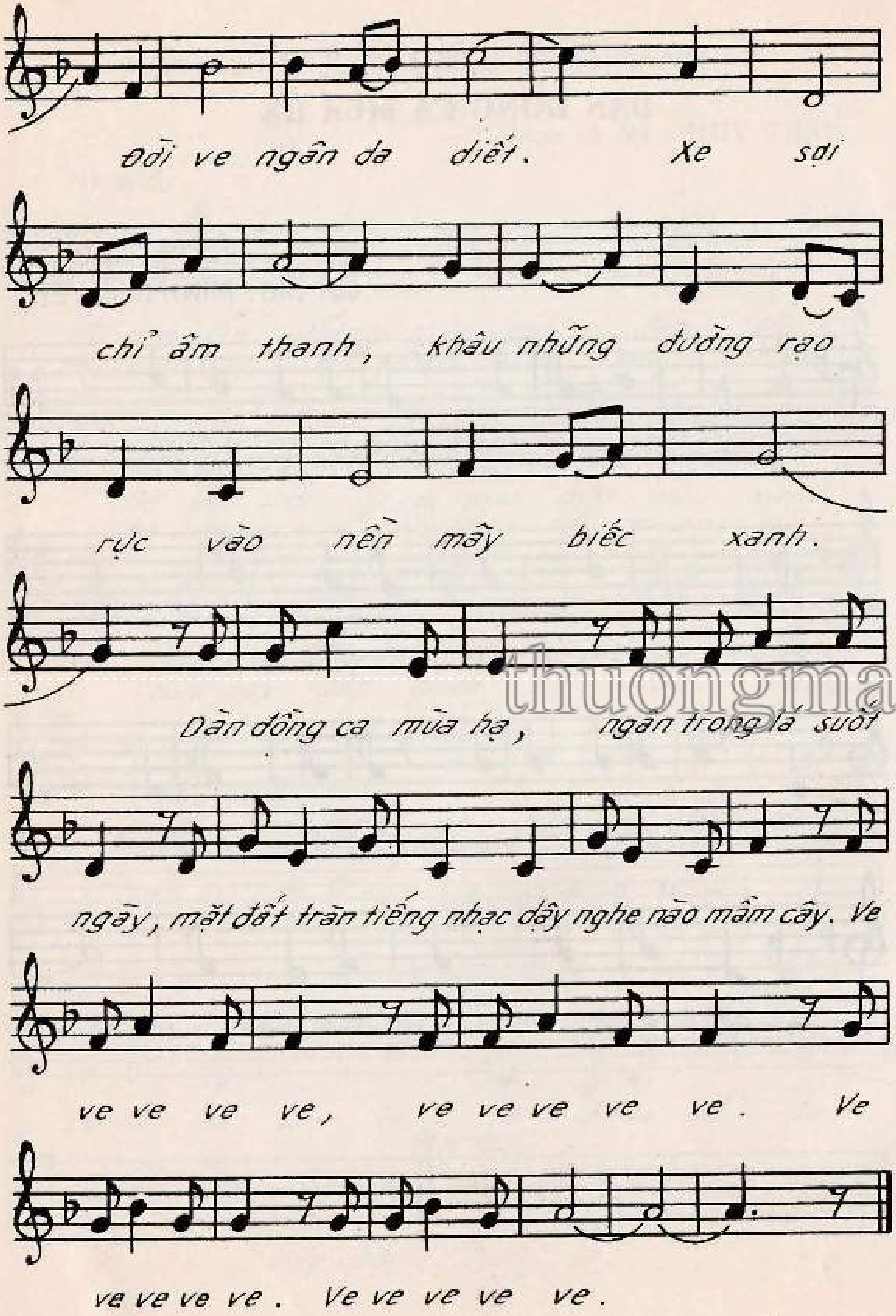

thuongmaitr

LÀ NGƯỜI BẠN TỐT

Nhạc : HÀ HẢI
Thơ : PHONG THU

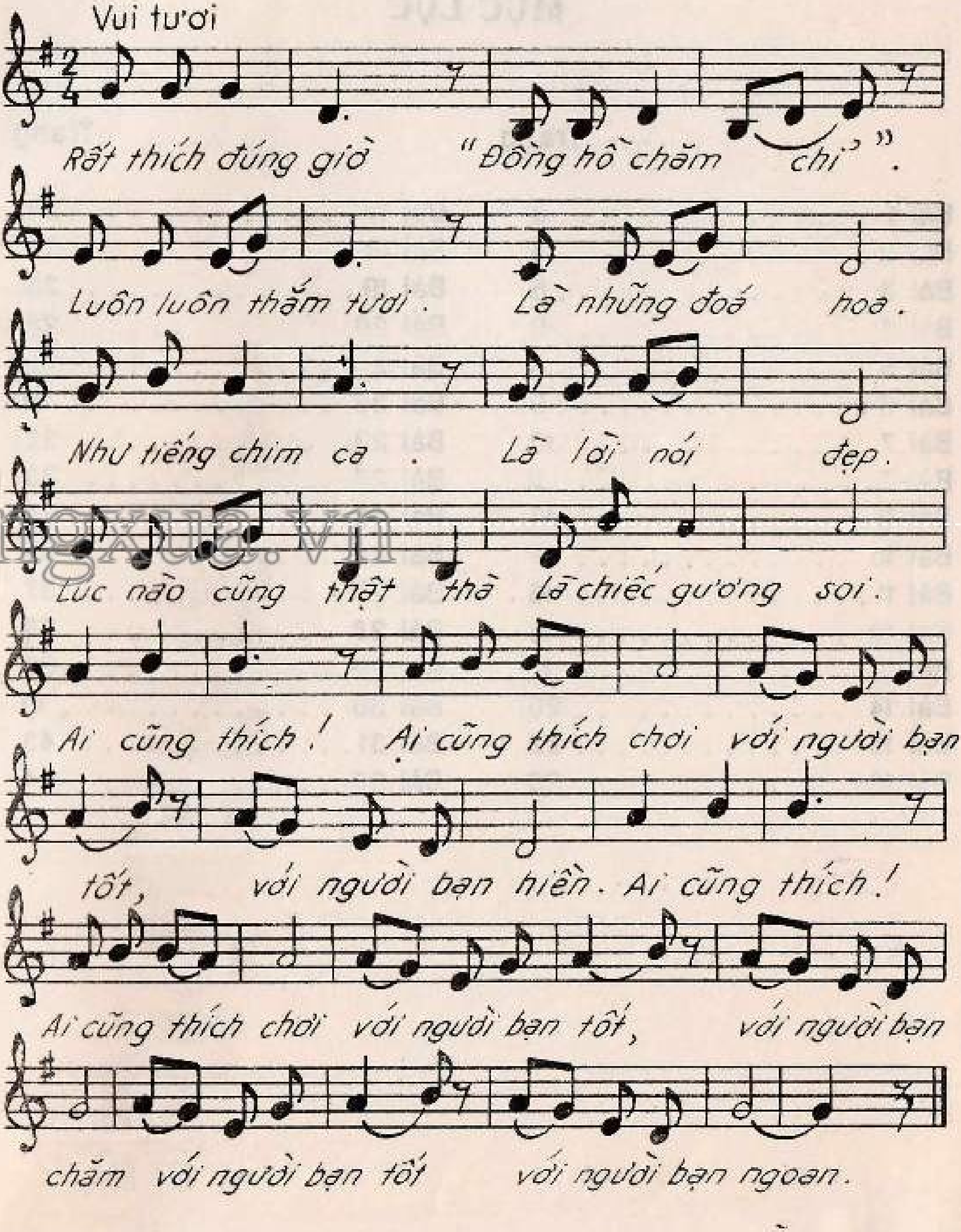

ruongxua.vn

MỤC LỤC

	Trang		Trang
Bài 1	3	Bài 17	24
Bài 2	4	Bài 18	25
Bài 3	5	Bài 19	26
Bài 4	6	Bài 20	28
Bài 5	8	Bài 21	29
Bài 6	9	Bài 22	31
Bài 7	10	Bài 23	32
Bài 8	11	Bài 24	33
Bài 9	13	Bài 25	34
Bài 10	15	Bài 26	35
Bài 11	16	Bài 27	37
Bài 12	18	Bài 28	38
Bài 13	19	Bài 29	39
Bài 14	20	Bài 30	41
Bài 15	22	Bài 31	43
Bài 16	23	Bài 32	44

thuongmaitr

ruongxua.vn

thuongmaitruongxua.vn

HÁT NHẠC 5
(MÃ SỐ : 1H 511 t7)
Số đăng ký 706/87/96 CXB
In 140.000 bản
Khổ 14,5 x 20,5cm
In và đóng xén tại
Công ty In & Bao Bì Hưng Phú
755 Phạm Thế Hiển, Quận 8
In xong và nộp lưu chiểu
tháng 2 năm 1997

GIÁ : 1700Đ